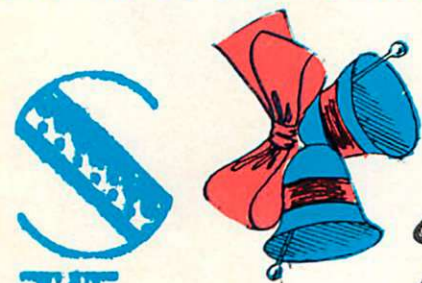

No. 29-30 November-December 1981 Year-letó 3
Price-cena 50¢
Registered for posting-Publication No. NBH 2862

Avstralski

Vesele Božične Praznike

Srečno Novo Leto — 1982

*Želimo vsem članom društva, prijateljem, podpornikom,
sodelavcem kot tudi vsem drugim slovenskim
organizacijam po Avstraliji, enako tudi vsem rojakom
po svetu in v domovini!!!*

Odbor S.D.S.

PUBLISHED BY SLOVENE ASSOCIATION SYDNEY
MESEČNIK SLOVENSKEGA DRUŠTVA SYDNEY

Podružnica Slovenijalesa iz Ljubljane

Euro Furniture Pty. Ltd.

Uvoz, Proizvodnja, Veleprodaja

Naše pohištvo iz masivne bukovine v kolonialnem in modernem slogu je na prodaj v vseh znanih trgovinah s pohištvom širom Avstralije.

SYDNEY:

2a Bessemer Street,
BLACKTOWN NSW, 2148
TEL: (02) 621-8260

MELBOURNE:

18-20 Glenvale Crescent,
MULGRAVE, VIC. 3170
TEL: (03) 560-1000

Razstavna salonska odprta vsak delavnik od 9. zjutraj do 5. popoldne.

NIČ NI LEPŠEGA OD DOMAČEGA BUKOVEGA GOZDA. DEL TE DOMAČNOSTI JE PRAV GOTOVO V NAŠIH IZDELKIH. OGLEDJTE SI ŠIROKO IZBIRO V NAŠIH RAZSTAVNIH SALONIH V TOVARNAH V MELBOURNU IN SYDNEYU ALI PA NAM PIŠITE IN POSLALI VAM BOMO BREZPLAČNI KATALOG.

Urarsko in zlatarsko podjetje:

ALEXANDER WATCHMAKER &
JEWELLER

31 The Centre, Seven Hills, N.S.W.
(nasproti postaje)

Telefon 622-1408

vam nudi 20% popusta na vsa popravila ur in zlatnine (šest mesecev garancije) in 10% na vse nakupe. Graviranje imen brezplačno.

HANDMADE JEWELLERY
DESIGNED AND MADE
IN OUR OWN WORKROOM

sydneyjski rijaki, pridite in prepricajte se sami o ugodnih pogojih.

Priporočata se
Edvard in Kristina ROBNIK

JACK

KORNHAUSER

— UPHOLSTERER — TAPETNIK —

Re-cover & restored lounge suites, dining & kitchen chairs, antiques, office furniture, restaurant & hotel furniture. Free quotes.

Prekrivamo in popravljamo salonsko pohištvo, jedilniške in kuhinjske stole, starinsko in pisarniško pohištvo, ter restavracijsko pohištvo.

Govorimo slovensko. Svetujemo cene.

33 STROKER STREET,
CANLEY HIGHTS, 2166
Phone: 604 7125

Leto se zelo hitro bliža h koncu. Če na hitro pogledamo nazaj, lahko brez truda ugotovimo, da je preteklo leto bilo zelo uspešno pri našem društvu. Zahvala za to gre predvsem našim vrlim odbornikom in kuharicam, ki so vložili nešteto svojih prostih ur in prenesli tudi marsikateri strošek. Zahvala gre tudi našim obiskovalcem za njihove redne obiske. Društvo je trenutno na zelo zdravi finančni podlagi. Upajmo, da bo tako tudi ostalo v bodoče.

Uspešen je bil tudi Avstralski Slovenec. Res je, da je v svoji odkritosti pri našal na dan stvari, za katere nekateri (predvsem pa prizadeti) mislijo, da naša ozka družba ne bi smela vedeti za nje; prikazovati bi namreč morali samo lepe stvari ali pa vsaj z istimi prekriti nasprotne. Težko je biti vsem enako istočasno medij in hlapec.

Botri, ki nam danes očitajo našo "culpo" in bi radi slišali še o naši "culpi maximi", pozabljajo, da so bili, ne samo botri, ampak nosilci lastnega "corpus delicti" pri vprašanju združenosti naših vrljih rojakov v Sydneyu. Spomin je še živ in tudi deseta obletnica od teh dogodkov ni tako daleč. Osvežitev spomina ne škodi.

Delavcev nam vedno primanjkuje, kritikov pa je zmeraj preveč, predvsem takih, ki so zunaj dogajanja, na daljavo. Sicer pa, kako bi brez njih? Imamo jih radi, ker nam povedo stvari katerih nočemo slišati. Nemški skladatelj Max Reger je nekoč kritiku odgovoril: "Sedim v najmanjši sobi svoje hiše. Pred seboj imam vašo kritiko, ki bo vsak čas za menoj." Bi rekli tako tudi mi?

Avstralski Slovenec, ki ga imate pred seboj, je nekoliko drugačen. Prvič smo ga oblekli v malo bolj pisano obleko. Malo več bo stalo, ampak še vedno manj kot nas je stalo včasih. Doslej smo vsakokrat natisnili po 500 izvodov, kar nas je stalo vsakokrat za več kot polovico manj kot pa na samem začetku izdajanja časopisa. To je lep uspeh. Za manj stroškov več, boljše.

Ker pa spremembe morajo vedno biti, jih lahko kmalu spet pričakujemo. Upajmo, da bo šlo na boljše, da bomo s starim letom pokopali stare grehe (in grešnike!) in z novim letom začeli boljše delati.

SREČNO IN VESELO NOVO LETO ŽELIMO VSEM NAŠIM BRALCEM, SODELAVCEM IN DRUGIM NAŠIM ROJAKOM!!!

Stran:

Z odborniške mize.....	2
Društveno zivljenje.....	3
Z lovskega pohoda.....	5, 6
Pismo iz domovine.....	7
Za naše zene.....	8, 34
Pesem - neuradna himna.....	9
Kdo je bil Ladislav Kiauta?.....	10
Stronger than the Enemy.....	11
Mesečni paberki.....	13, 14
Kar po domače.....	15
Znanost: Genski inženiring.....	16
Ogenj in led (Nastanek planeta)....	17
KLD 58767 se spominja.....	18, 19
Želela je še eno pomlad.....	22, 23
Iz avstralske lirike.....	25
Ljudje z Goriškega.....	27, 28
V zmedi in zagati.....	29
Across the Bridge of Love.....	31, 32
Križanka, humor.....	35, 36
Novice iz domovine.....	37, 38, 39
Drobiž iz domačega tiska.....	40

"AVSTRALSKI SLOVENE" izhaja mesečno. Urejuje Jože Žohar s sodelavci. Založnik je Slovensko društvo Sydney. Dopisniki so odgovorni za avtentičnost in vsebino svojih dopisov. Rokopisov in slik ne vračamo. Anonimnih pisem ne objavljamo.

"AVSTRALSKI SLOVENE" ("Australian Slovene") is published monthly. Edited by Jože Žohar and contributors. Published by Slovene Association Sydney. Letters and photos received for publication will not be returned. Anonymous letters will not be published. All correspondence to: P.O. Box 93, Fairfield 2165 NSW, Australia

POLNOŠTEVILEN ODBOR

Po odstopitvi Toneta in Ivica Kustec iz odbora, sta na prazni mesti bila privzeta ing. Henrik Juriševič in Marija Gominšek.

Tako imamo v odboru zdaj tri odbornike ženskega spola, kar je seveda zanimivo. Ker pa vse tri tudi skrbijo za kuhinjo in večkrat v njej delajo, smo jih oprostili dežurstva za barom in v dvorani. Da pa zaradi tega preostali odborniki ne bi bili preveč obremenjeni, smo si dežurstvo tako porazdelili, da bo na vsaki prireditvi dežural samo eden odbornik, za pomoč pa si bo našel enega ali pa več ljudi iz članstva, ki mu bodo pomagali. Tako bo lažje, ker bo dežurstvo vsakega zapadlo manjkrat kot bi sicer, dana pa bo tudi možnost članom, da sodelujejo in spoznajo sami kako stvari potekajo. Upati je, da bomo tako ostali do naslednjega občnega zбора.

BODOČNOST DRUŠTVA

Pred kratkim smo končno dobili ponudbo od State Planning and Environment Departmenta za odkup našega zemljišča in vsega kar je na njem. Člani so že dobili kopije pisma te ponudbe, kot tudi slovenski prevod in hkrati vabilo na izredni občni zbor kjer naj bi se odločilo ali se ponudba sprejme ali ne.

Kdor se spomni enega od zadnjih občnih zborov, se bo mogoče tudi spomnil, da je takrat bil navzoč tudi Minister za Environment and Planning častiti gospod Eric Bedford, ki je takrat vsem dovolj jasno povedal, da za naše društvo na tem zemljišču prave bodočnosti ni, da zemljišče spada pod tako imenovani zeleni pas, ki je rezerviran za specifične komunalne potrebe, da ne bomo nikoli dobili dovoljenja za nadaljnjo gradnjo. Država nam je ponudila drugo lokacijo in odškodnino za zdajšnjo. Ta druga lokacija se nahaja v Wetherill Parku, na vogalu med Horsley Drive in Elizabeth Road, kar je precej bližje Fairfilda. Mnenje

je mnenja, da če že nimamo nobene izbire in in nobene bodočnosti na tem mestu kjer smo zdaj, da bi potemtakem bilo le najboljše to ponudbo sprejeti, vsaj formalno in da se potem od tu nadaljuje potom advokatov, ne laikov. Člani odbora niso hoteli ponudbo sami sprejeti, brez vednosti članstva, čeprav bi to lahko storili. Smatrajo, da je to izredno velika in pomembna odločitev za naše društvo in da je prav, da pri tej odločitvi sodelujejo tudi člani.

Sprejeli smo že ponudbe od nekaterih naših poslovnih ljudi in drugih posameznikov, da so nam pripravljene pomagati, samo da bo enkrat te prisiljene in nezaželjene negotovosti že enkrat konec, da bomo že enkrat pod svojo streho, kjer bo vse narejeno zakonskim putem, tako da ne bo nihče mogel omejevati našega razvoja.

NAŠE PRIREDITVE

Naše prireditve so vsako soboto s pričetkom ob 8.30 zvečer, če ni drugače objavljeno. Vsak prvi petek v mesecu, s pričetkom ob 8.30 zvečer prireja mladina svoj disko večer. Kaže, da bi naša mladina rada videla, da bi ti disko večeri bili bolj pogosto. Mogoče bodo v kratkem imeli svoje plese dvakrat mesečno. Odprti smo tudi vsako nedeljo popoldne, ko lahko pridete na hladno pivo, na dobro domače kosilo, pokramljat z rojaki, ki jih lahko tam vedno srečate, si izposodit kakšno knjigo, lahko pridete prebrat časopise, ki jih sprejemamo iz domovine, lahko igrate šah, domine, lahko se pridružite balinarjem ali pa lovcem pri streljanju z zračno puško, lahko igrate biljard.

V soboto 12. dec. nam bodo igrali Oberkrainerji

V soboto 19. dec. imamo veliki koncert pevskih zborov "Glasniki" iz Melbourn in zbor Slovenkega versekega središča iz Merrylanda. Po koncertu nam bo igral ansambel "Triglav" iz Melbourn. Ne zamudite te edinstvene prilike. Vstopnice bodo kot normalno.

25. dec. bo društvo zaprto

26. dec. je Štefanovanje. Igrajo Oberkrainerji.
31. dec. veselo Silvestrovo z Oberkrainerji.

DRUŠTVENO ŽIVLJENJE

3
IVAN KOŽELJ

Zopet je treba pisati. Vedno, ko pisem je nekje kraj in potem spet začetek. Tako je zopet kraj mececa oktobra in začetek novega meseca novembra ali listopada.

Ta mesec smo začeli kot vsak mesec z našim mladinskim diskom 6. listopada. Mladine je bilo veliko in bili so zelo veseli. Svoje plesne bi plesali do jutranjih ur. Vendar smo jih morali ustaviti, tako da bi jim ostalo še malo energije za drugič - to je za petek 4. grudna (decembra).

Sobota, 7. novembra je spet bila bolj tiha. Problem je še vedno bil petrol, nekaj pa tudi slabo vreme. Je že tako, da se vedno z nečim potolažimo, če nimamo dvorane polne. No, z nami je pač tako: navadimo se polne dvorane, če pa je malo manj ljudi, nam je že žal, ker pač nismo v dvorani zaradi sebe temveč zaradi vas in če vam ni, je pa nam dolgčas.

Nedelja 8. novembra je bila prva nedelja v mesecu in to lovska. Imeli smo namreč sestanek na katerem smo določili 21. november za lovsko zabavo in si hkrati tudi porazdelili delo za takrat. Nekateri lovci so se odpravili tudi na lov. Po sestanku smo lovci spet imeli skupno večerjo z malo šale in smeha.

V soboto 14. novembra smo imeli slikarsko razstavo naše slovenske slikarke, gospe Romane Flavier Zorzut. Ogledali smo si lahko lepe oljnate slike, ki pa so seveda tudi naprodaj. Če še želi kdo katero sliko kupiti, naj se pozanima pri našem tajniku g. Žoharju, ki to opravlja za našo g. Romano Flavier Zorzut.

Isto soboto smo se tudi spomnili našega pesnika, goriškega slavčka, Simona Gregorčiča ob 137 letnici njegovega rojstva in 75 obletnici njegove smrti. Lepo je bilo, da smo se ga spomnili, saj nam je zapustil lepo število pesmi. Pavla Gruden in Jože Žohar sta nam recitirala Gregorčičevo pesem "Soči", nakar nam je g. Pavla Gruden še recitirala pesem Naš narodni dom (Zedinjena Slovenija). Jaz pa sem nekaj malega povedal o Gregorčičevem delu in življenju.

Sobota, 21. novembra. Priprave velike, dvorana okrašena. Lovska zabava. Imeli smo tekmovanje z novo lovsko in zračno puško. Na žaru sta se pekla svinčec in kozliček. Zvečer je v dvorani skoraj zmanjkalo prostora. No, tistim, ki so mesto

rezervirali, potem pa niso prišli, bo še zelo žal, ko bodo zvedeli, kako lepo je bilo. Imeli smo lepo loterijo, razdelitev pokalov in še veliko drugega veselja. Za ples in razvedrilo so nam igrali naši godbeniki "Alpski odmevi", ki so nam tako dobro igrali, da smo jih naprosili še za podaljšanje.

Sobota 28. novembra, je bila ena od tistih sobot, ko so se zopet izkazali naši balinarji. Pokazali so, da vedno ne izgubijo ampak znajo tudi dobro balinati za boljše mesto. Balinali so za prvenstvo Ampol prenosnega pokala. Prvo mesto so dobili balinarji društva Istra, naši pa so dobili drugo mesto. Pri razdelitvi pokalov to soboto je prisostvovalo precej balinarjev, ki so vsi bili zelo veseli, še posebno pa dobitniki pokalov. Dvorana sicer ni bila prepolna, ampak je bilo ravno prav. Ob zvokih Oberkrainerjev je plesišče vedno polno, tako da smo tudi ta mesec uspešno zaključili.

Začenja se mesec gruden ali december. Za ta mesec imamo Slovenci lepo, staro ime gruden, ki izvira iz besednega korena gruda - ali kepa sprijete prsti. Ta mesec se pripravljamo na velike stvari: eni na božične praznike, drugi na novoletne, tretji zopet na letni dopust, mi pa se pripravljamo na disko večer, ki bo v petek 4. decembra, pripravljamo pa se tudi na naše tradicionalno Miklavževanje, ki bo nasledni dan. Pred seboj imamo tudi koncert gostujočega pevskega zbora "Glasniki" iz Melbourn in pevskega zbora Slovenskega verskega središča iz Merrylandsa, po katerem bo za ples igral ansambel "Triglav", tudi gost iz Melbourn, kar bo v soboto, 19. decembra.

Štefanovanje bo 26. decembra, Silvestrovanje pa 31. decembra. Imamo še veliko dela predno bomo stopili v novo leto. Potrebujemo vaše pomoči, pridružite se nam, da bomo lahko v novem letu lepo skupaj in po bratsko delali.

Obletnico poroke sta v tem mesecu slavila g. KRISTINA in EDI ROBNIK, poročena že 14 let, in ERIKA in VILJEM ŽIŽEK, ki sta poročena 15 let. God je slavil tudi naš ANDREJ KOŽELJ in vsi drugi Andreji. Rojstne dneve sta slavila Rafko Lavtar in Stane Jug. Vsem skupaj želimo obilo sreče.

V svojem in v imenu svoje družine želim vsem skupaj srečno Novo leto!!!

VABILO

na koncert pevskih zborov ki bo
19. dec. ob 7. zvečer na S.D.S. Horsley Park.
Sodelujeta zbora "Glasniki" iz Melbourn in
Slovenskega verskega središča Merrylanos.
Po koncertu ples. Igra "TRIGLAV" ansamb.
iz Melbourn. **Vsi dobrodošli !!!**

Vstopnice: člani \$2, ostali \$4, otroci, upokojenci
prosto. **Bodite točni!**

HORSLEY PARK TAVERN

CNR. HORSLEY DRIVE & HORSLEY ROAD (OFF WALLGROVE ROAD)

(Z Wallgrove Road zavijete pri Shell črpalki in šoli proti Horsley Parku trgovinam in še malo naprej)

Tel. 6202043

Odprti smo med 10. dopoldne in 11. uro zvečer od ponedeljka do sobote, ob nedeljah med 12. opoldne in 10. uro zvečer. Vsako soboto s pričetkom ob 7. zvečer imamo nastopajoče razne glasbene umetnike. Raznovrstna in odlična hrana, vse vrste pijač. Juke-box, biljardne mize, darts, pin ball machines, ob nedeljah barbecue na prostem.

Obiščite nas in se prepričajte o naši kvaliteti in uslužnosti.

Naš hotel je hotel najnovejše vrste, ki ga je lastnik sam gradil cela tri leta.

Se priporoča Zdravko Lubec z družino.

"Torej, vidimo se v petek zvečer," so bile zadnje besede v naši hiši na hribu, katere je izrekel lovovodja (starešina). Vseh sedem lovcev je pokimalo v znak zadovoljstva in sreče, da je dogovor sprejet.

Po tistem je prišlo do sprememb, tako da sta dva kolega morala zaradi svojih službenih dolžnosti odstopiti. Teško mi je bilo to odklonitev sprejeti ampak moram priznati, da sta kolega to storila s težkim srcem, (fantje, pa drugič pojdemo!).

Odpotovali smo v petek, 13. decembra 1981 proti našemu lovišču. Lojzetova Toyota se je kar zibala in skoraj nejevoljno prenašala težo. V avtomobilu je vladala nekakšna sreča. Razgovori so pokazali dobro razpoloženje. Želje vseh so bile, da se vrnemo srečno in brez kakršnihkoli nevšečnosti. Posebno meni je občasno prihajalo vroče ob pomisli na vse slabe možnosti, ki so na takem pohodu mogoče.

Našemu Lojzetu smo vsi zagotavljali, da imamo povratne karte ter mu s tem dali na znanje, da odvisimo od njega. Nekdo je v šali celo rekel, da ga bo žena skopila, če bo kaj narobe pri vožnji. Lojze pa kot modrijan siguren v sebe, je počasi na to odgovoril:

"Predno se vrnemo bo tista stvar že skoraj zrucana."

Dobro razpoloženi smo prispeli na določeno mesto ravno pred jutrom, ko so še zadnje zvezde na nebu izginjale k počitku. Starešina je takoj pričel pripravljati zajtrk z jajčki in slanino. Dodal pa je še tudi kavo ali čaj. Po zajtrku smo vsi začeli vleči svoje stvari iz avtomobila: odeje, puške, čevlje. Izgledalo je, kakor da se nam mudi v hosto. Istočasno smo tudi začeli mrmrati "strela, vendar sm' dau use u žakl, zdej pa manka, prmejduš kako to," Vsak je ugotovil, da je nekaj pozabil.

Naš kolega Frank Obid, ki je bil ves čas najbolj navdušen za lov, kar sam sebi ni mogel verjeti, ko je ugotovil, da ni pri nesel s seboj "fršlusa" od puške. Pozabil ga je ponovno vstaviti, ko je mazal in čistil svojo puško večer pred odhodom. Še sreča, da je imel s seboj tudi drugo puško, kateri ni nič manjkalo in ni nič moglo iz nje izpasti. Tako se je potolažil in ponovno začel misliti na ščetinarje in kako se bo srečal z njimi.

*Tako je bilo z nami,
da lovci nismo prav nič spali.
Zjutraj vsak svojo puško
smo na ramo dali,
nič se nismo bali, ne spraševali,
pogumno smo v goščo odracali.*

V kratkem in tihem pogovoru sem potem fantom razložil položaj zemljišča in način lova. Voščil sem jim dober pogled.

Josipa in Franka sem poslal na stojišče. Franc pa je šel pognat divjačino iz goščave, kjer sem ga spremljal po predelih kjer je bilo bolj čisto, tako da sem imel dober razgled, zaradi moje risavnice seveda, pa slikarja sem imel s seboj, našega Lojzeta, ki je tudi pisal zapisnik o dogajanju.

Prvi strel je prebil jutranjo tišino ob 07.16. To je bil strel našega Franca Tomažiča. Vsi smo nestrpnost čakali, da morda kaj pride iz goščave pa ni bilo nič. Ko smo se spet zbrali, smo ugotovili, da je naš Franc streljal v prazno. Malo sem pomislil in skoraj že bil prepričan, da je našega Franca bilo samega v goščavi strah, da je streljal iz tega razloga. Drugi pogon je bil bolj uspešen. Sam sem šel poganjat, drugi lovci pa so šli na stojišča. Frank je imel priliko, da upleni prašiča pa jo je zamudil, ker prašič, skrit v goščavi, ni hotel priti na čisto. Frank je seveda hotel pripovedovati kako sta se s prašičem gledala na razdaljo 20 metrov.

Tretji pogon je bil bolj podoben bitki v Koreji. Franc je šel poganjat, ostali pa na stojišča. Naš slikar pa je zlezal na štor kjer je tudi zaspal. Po krajšem čakanju je padlo prvih pet strellov (Franc Tomažič), nato se je zaslišalo lomljenje vej in težko sopihanje ter godrnjanje, ki se je bližalo proti meni, ki sem stal na čistini, skrit za grmom. Naštel sem 21 prašičev, ki so tekli zelo hitro. Za mladiče pa se nisem zmenil. Pozdravil sem jih s štirimi strelji z razdalje približno 180 metrov. Podrl sem dva ampak samo eden je ostal s prebitim srcem, težak okrog 80-90 kg. Drugi je smrtno ranjen zbežal. Čeprav smo vse preiskali, ga na žalost nismo mogli najti. Ko smo se ponovno zbrali, je Franc imel v nahrbtniku mladega prašička, njegov plen.

Z L O V S K E G A P O H O D A

Mesarstvo sta prevzela Frank Obit in Josip Farkaš. Lojze je slikal, seveda pa je vmes tudi meni pomagal. Franc Tomažič pa je odganjal muhe. Ko je bilo vse pospravljeno smo pospravili vsak svoj kos mesa v nahrbtnik. Malo smo si pogasili žejo, ker je že postajalo vroče čeprav je bila ura samo 10 dopoldne. V taborišče smo prišli okrog 11. ure, kjer smo spet popili malo piva. Treba je bilo začeti kuhati kosilo. Dober lovski golaž nam je vsem dišal in nas spominjal na naše žene in na njihov golaž. K svežemu svinjskemu mesu smo dodali malo špagetov. Na mizi je bil velik krožnik rdeče pese, kozarec dobrega domačega vina in še jabolka so prišla na površje. Privoščili smo si malo počitka. Nekdo je začel pripravljati spalnico in si sproti govoril: "Kuhinja je že, jedilnica tudi, samo še spalnico je treba." Malo za smeh je dobro, sem dejal. Ni pa bilo nič smešno, ko sem moral ustno napihovati mojo dvojno zračno blazino, s katero sem imel take težave, da so mi kar oči ven štrlele. Drugi so me pa zasmehovali češ, tako je če "pumpo" pozabiš doma. Kmalu za tem smo našega Lojzeta poslali po vodo ker je najmlajši. Voziti je moral 40 km daleč. Naš Franc se je pripravljaj za pominvanje posode. Ko je bilo vsega konec, smo se spet vrnili v gozd. Hodili smo sem ter tja in iskali nove žrtve. Nedaleč so se dvignile race iz vode ampak strelili iz Josipove puške jih niso dohiteli. Ko sva takole z Lojzetom h dila skupaj po goščavi, mi pravi:

"Veš, starešina, najbolj varnega se počutim, kadar takole hodim s teboj. Takrat vsaj tudi vem, da se ne bom izgubil." Ko je Lojze tako govoril in gledal sem in tja, sem opazil ščetinarja, ki se je ravno dvigal iz svojega ležišča. Poskušal je zbežati na varno a strel iz risanke mu je to preprečil že po nekaj skokih. Krogla mu je zadala smrtno poškodbo. Obležal je na mestu. Ko sva napravila 180-200 metrov, sva videla, da je prašič poginil brez muk. Odkril sem se in podaril prašiču zadnji grižljaj - zeleno vejico. Malo sem postal, zatem sem pa naprosil Lojzeta, da mi nese puško. Sam pa sem si zadal 50kg težkega prašiča za vrat, po lovsko, in ga odnesel do 2km oddaljene ceste. Tam sem ga očistil medtem ko je Lojze šel po avto, da bi si prihranila nošenje prašiča.

V kampu je spet bilo veselja in smeha. Začel sem pripravljati večerjo. Pri ognju je bilo prijetno, zares krasni trenutki.

Že ob zori naslednjega nedeljskega dne smo lovci uvideli, da nam je spet naklonjen lep dan. Iz kuhinje se je že kadilo, ko so se drugi fantje pripravljali s svojim priborom. Kava je že čakala in načrti lovovodje so bili usmerjeni v pravo stran. Lojze nas je popeljal po poti v bližino lovišča potem pa je zopet šel po vodo in led. Mi drugi smo odhlačali v gozd. Po kakšni uri počasne hoje smo preskočili ograjo ter pazljivo nadaljevali pot po skoraj po čistem terenu. Sem pa tja je skočil kakšen zajec. Zajci so bili tokrat varni pred našimi puškami, ker jih nismo imeli namena streljati. V trenutku moje zamišljenosti, kje so vendar prašiči, me je presenetil strel in zatem še več strelav. Začelo se je pravo grmenje in cviljenje. Voja je, se je prestrašil nekdo. Predno sem se znašel, sem opazil naše lovce kako so bili zavzeti z menjavanjem nabojev. V trenutku smo bili obkroženi s kakšnimi tridesetimi prašiči. Vsem se je tako mudilo, da so kar ritke sukali. Padlo jih je sedem. Tudi Franku Obitu je bila sreča naklonjena. enim strelom je ubil dva prašiča, potem pa je pričel loviti mladiče od katerih je tudi ujel dva.

Naš Josip Farkaš, to ti je mojster. Gledal sem ga kako se je obračal na levo in desno s svojo strupeno dvocevko in krilil sem ter tja. Potem sem zvedel o njegovem postopanju, ko mi je zatrjeval, da je iskal dva lepa debela prašiča za pečenje na žaru.

Da ne govorim preveč o našem Francu Tomažiču, ki je začel strašno brcati, ko mu je zmanjkalo nabojev v puški. Franca poznamo vsi kot človeka na visokih nogah. Kako se je fant sukali in brcali mlade prašiče. Vprašal sem ga kako mu kaj gre. Zmajal je z glavo:

"To je svinjarija! Samo enega sem dobil."

Odgovoril sem, da še takšne svinjarije res nismo imeli. Ko smo končno zvelikli vse svinje skupaj, me je začela boleti glava kot da bi imel dve radijski postaji priključeni na en zvočnik.

*Spoštovani g. predsednik,
spoštovani člani odbora,
spoštovani odborniki!*

*Vsem skupaj želiva vesel Božič in srečno
ter uspehov polno Novo leto!*

*Resnično upam, da boste v letu, ki prihaja
preživeli mnogo prijetnih uric v krogu
svojega društva, za katerega sva prepriča-
na da bo se vnaprej povezovalo uspešno
kar se le da naš stari kraj in vašo deželo.*

Božo in Milena Cerar

Ljubljana, 16. 11. 1981

OBISK IZ DOMOVINE

Pred zaključkom urejanja te številke Avstralskega Slovenca, smo zvedeli, da je danes, 29. novembra dopoldne, prispela iz Slovenije v Sydney rojakinja, gdč. BREDA ČEBULJ, ki študira etnologijo na filozofski fakulteti ljubljanske univerze.

Tukaj bi rada izvršila zgodovinski pregled o Slovencih v Sydneyu; kakšne navede so prevzeli, kako so se vključili v avstralsko družbo in kakšen vpliv ima vse na našo prvo in drugo generacijo v Avstraliji.

Kot etnolog želi vse to obdelati za svojo tezo.

Kaže, da je svojim študijem predana z dušo in telesom.

Zvedeli smo, da je gost pri Košorokovih v Petershamu.

V želji, da ji takoj zaželimo srečno bivanje med nami, smo ji iz našega uredništva pri Zoharjevih takoj telefonirali, da nam ne bi ušla v posteljo.

Pa nič!

Ker vse novice med Slovenci v Sydneyu in okolici hitro potujejo, saj smo kakor ena sama vas, smo kaj hitro zvedeli, da je takoj vzela pot pod noge.

Marija Košorokova, njena gostiteljica, se je takoj vpregla v svojega fička, posadila vanj Bredo in svojega soproga, našega sotrudnika Lojza Košoroka, ki običajno šofira na zadnjem sedežu - in hajde z Bredo med Slovence. Tako se je naša Breda,

takorekoč kar iz letala podala na delo.

Pod vodstvom Košorokovih je že navezala stike z društvom "Triglav" kjer se je spoznala tudi s tajnikom g. Pelcarjem; v društvu S.D.S. je imela pogovor s predsednikom g. Zafošnikom in našim najnovejšim sodelavcem, priljubljenim g. Ribičem.

Spoznala je tudi našo rojakinjo g. Pelcar Eriko in obiskala še družino Mavko.

Končno smo jo našli kar pozno zvečer. Z zvonkim in veselim glasom nam je povedala, da nima vtisa, da je v tujini.

"Saj sem takoj bila tako prisrčno sprejeta," je zažvrgolela, "in takoj sem navezala stike že s tolikimi Slovenci."

Po kratkem pogovoru sem ji zaželela srečo med nami in lahko prvo noč.

Pavla Gruden

V DOMOVINO

se vrača naša stalna dopisnica g. DANIELA HLIŠ THIRION. Kako lepo mora biti ob tem času doma! Upati je, da bo zimska idilika v domovini dala Danijeli inspiracije za nove in še lepše zgodbe in pesmice, ki jih bomo potem v našem mesečniku z veseljem objavili. Vsaj kakšna reportaža s takšnega potovanja bi nam zelo prav prišla.

Draga Danijela, v uredništvu Vam želimo srečno potovanje in čudovite in vesele praznike v domovini! Prav tako Vam želimo srečen povratek nazaj v Avstralijo!

MELODIJE IZ DOMOVINE

Tako radi jih slišimo, da nam kar naprej zvenijo v ušesih. Kako, da ne bi! Doma smo živeli z njimi. Prinesli smo jih s seboj. Pozabiti se ne dajo.

Avsenikove in Slakove plošče, ki smo jih pred kratkim sprejeli iz domovine smo prodali v prvih tednih po prejemu.

Koncem tega meseca ali v začetku januarja, bomo spet sprejeli večjo količino plošč in tudi kaset ansamblov Avsenik, Slakovega ansambla, Beneških fantov in drugih. Gotovo bi tudi vi radi kakšno imeli. To ne bo problem, ko jih enkrat dobimo. Na voljo vam bodo na Slovenskem društvu Sydney v Horsley Parku.

Recepti moje stare mame

NOVOLETNA VEČERJA

- Domači narezek,
- goveja juha z ajdovimi žličniki,
- pečena pura z mlinci,
- razne solate in
- orehova potlica.

Ajdovi žličniki

5 dkg masla, 3 jajca, sol, približno 12 dkg ajdove moke.

V skledi penasto umešamo maslo, dodamo rumenjake in solimo. Rahlo primešamo sneg iz beljakov in moko. Z žlico oblikujemo majhne žličnike in jih zakuhamo v vreli juhi. Vro naj prav počasi približno 10 minut.

Pečena pura

1 m'ada, ne prevelika pura, 15 dkg masti ali olja, sol, juha ali voda za zalitje.

Očiščeno in uležano puro nasolimo, znotraj in zunanaj namažemo z maščobo. Pustimo nekaj ur, da se razsoli, nato jo položimo v pekač in jo polijemo z ostankom vroče maščobe. Na dno pekača zlijemo kozarec vroče juhe ali vode. Denemo v ne prevročo pečico ter počasi pečemo. Pri tem pečenju mora biti soka nekaj več, ker ga pozneje potrebujemo za mlince. Zato med peko prilivamo po malem krop ali vrelo juho. S sokom iz pekača puro večkrat oblijemo, da je sočnejšega mesa. Ko je že skoro pečena, poparimo z mlekem ali vodo razlomljene mlince. Pustimo jih nekaj mi-

Orehova in makova potlica

nut. Tekočino odcedimo, mlince zložimo okoli pure in vse skupaj spečemo. Puro zrežemo na kose, jih zložimo na krožnik, na katerega smo že prej razvrstili sočne mlince. Jed mora na mizo zelo topla.

Mlinci

Mlince lahko kupimo marsikje, če jih pa ni, jih naredimo doma. Zamesimo bolj trdo testo iz moke, jajc in malo vode. Testo naj pol ure pokrito počiva, nato ga razvaljamo na kroge, velike kot krožnik in ne pretanke. Spečemo jih na narobe obrnjenem pekaču. Ne smejo biti preveč pečeni, le lahno

zarumeneli. Postopek na-prej pa smo že opisali.

Orehova potlica

Testo: 60 dkg bele moke, kvasec iz 4 dkg kvasa, 2 žlici mlačnega mleka, 2 žlici moke in žlička sladkorja; 2 jajci, 8 dkg masla, 8 dkg sladkorja, 1 žlica ruma, 2,5 do 3 dl mlačnega mleka, naribana limonina lupina, sol, drobtine in maščoba za model, sladkorna moka za potresanje

Nadev: 10 dkg masla, 3 rumenjaki, 20 dkg sladkorja, malo zmletih klinčkov, cimeta in sesekljane limonine lupinice, 5 žlic goste smetane, 40 dkg zmletih orehov, sneg iz 3 beljakov

Testo: moko pogrejemo. Kvas zdobimo v mleko, primešamo moko in sladkor ter postavimo na toplo vzhajat. Penasto umešamo maščobo, jajci in sladkor. Mleko pogrejemo, da je mlačno, ga solimo in mu primešamo malo naribane limonine lupinice. Moki dodamo umešanje, vzhajan kvas in počasi dolivamo mleko. Zamesimo nepregosto testo, ki ga dobro stepemo s kuhalnico ali kljuko za stepanje električnega ročnega mešalnika. Ko se testo lepo loči od posode, je gladko in svetleče, ga pokrijemo in denemo na toplo. Narasti mora za enkratno količino, nakar ga na pomokanem prtu razvaljamo za slab prst debelo. Pri boljših potlicah debele robove porežemo. Testo namažemo z nadevom, tesno zvijemo v svaljek in ga v obliki potice položimo v okrogel, dobro pomaščen in z drobtinami potresen model. Pokrito postavimo vzhajat. Dobro dvignjeno potico namažemo z jajcem in pečemo v srednje topli pečici približno uro in pol. Pečeno potico zvrnemo iz modela po nekaj minutah, ko skorjica malo odneha. Potresemo s sladkorno moko.

Orehov nadev: penasto umešamo maslo, rumenjake in sladkor. Odišavimo s klinčki, cimedom in limonino lupinico. Dodamo smetano in zmlete orehe, nazadnje rahlo primešamo še sneg. Če je nadev pregost, količino smetane povečamo, in to prej, preden primešamo sneg.

PESEM, KI POSTAJA NEURADNA HIMNA

Ko se je v Šentvidu na Dolénjskem nedavno končal enajsti tabor slovenskih pevskih zborov in ko se je v bistvu skupni program šest tisoč pevcev, razvrščenih v stopničastem amfiteatru, sicer že sklenil, se je nenadoma, povsem sproščeno iz množice utrgala še pesem Jugoslavija.

Res so že dopoldne na generalki v skupinici nekega ženskega maturskega zbora dvignili glas, češ kaj ko bi skupno zapeli tudi to ne-programirano pesem, toda nihče ni resno računal z možnostjo, da bi se ta orjaški pevski zbor, ki je druge, v sporedu skupnih pesmi zapisane skladbe, že več mesecev prej skrbno pripravljaj, zdaj lotil še tega tvegane krsta. Pa vendar: mladi so jeli sami od sebe pesem prepevati; ko da bi završalo prek množice preostalih pevcev, se je pesem Jugoslavija, Jugoslavija začela čedalje glasneje oglašati, dokler se ni raznesla od ust do ust. Nekateri pevci niti besedila niso znali, pa so vsaj brundali napev, podjetna dekleta pa so pred vsemi vodila besedilo. Publika je jela povzemati za pevci. Televizijske kamere in mikrofoni so se začeli hitro prilagajati novemu položaju.

Ko je pozneje šel povzetek pevškega tabora iz Šentvida tudi v skupno jugoslovansko televizijsko mrežo, je pesem Jugoslavija, režijsko podprta, že zvenela jasno in glasno, tako da je prav ta pesem dala zaključni ton prireditvi in pred obličjem vse Jugoslavije predstavila slovenski pevski tabor, s tem pa tudi vse njegove ideje, med katere nedvomno sodi misel bratstva in enotnosti narodov in narodnosti Jugoslavije.

Nič čudnega torej ni, da so tudi na prvi seji strokovne komisije tabora slovenskih zborov kmalu po prireditvi načeli vprašanje te pesmi in sklenili, da jo bodo prihodnje leto za dvanajsti tabor v Šentvidu pri Stični čisto resno uvrstili v študijski program skupnih pesmi, tako da bo še enkrat, tokrat iz polnih grl in z vso odmevnostjo, zadonela v mogočnem, večtisočglavem zboru. Seveda pa naj bi slovenski zbori peli to pesem v domači verziji, v slovenskem prevodu.

Avtor besedila te skladbe, ki jo je že pred nekaj leti v duhu nekakšne na novo komponirane narodne glasbe zložil skladatelj in pevec Da-

JUGOSLAVIJA Prevod Franc Černelč

*Od Triglava tja do Vardarja,
od Djerdapa vse do Jadrana,
kakor polje žita zlatega,
fasti s soncem obsijana,
domovina moja draga,
Jugoslavija, Jugoslavija*

*Pot usode me je gnala v svet,
s srcem vedno nate sem pripet
zaželel si v tvoje gaje spet;
kje na svetu je dežela,
ki kot ti bi me prevzela,
Jugoslavija, Jugoslavija*

*Ljubim tvoje hoste in gore,
tvoja polja, reke in morje,
tod ponosni hodijo ljudje,
kjer na večer pesem tiha
domačije v sen zaniha,
Jugoslavija, Jugoslavija*

*V rojstvu zate je prelita kri,
borba ti je dala lepše dni,
dom si varen delovnih ljudi,
živi srečno in v svobodi,
misel Tita naj te vodi,
Jugoslavija, Jugoslavija*

nilo Živković. je Milutin Popović-Zahar. To rodoljubno pobarvano, čeprav nekoliko lahkotno besedilo, kot bi pisal razglednico s pozdravi iz domačega kraja, je nedavno prevedel v slovenščino učitelj glasbenega pouka s Kozjega, Franc Černelč.

Vzglob romantičnega drhtenja?

Pesem niti v glasbeni niti literarni zasnovi ni težila najvišje, zaradi česar je tudi doslej na natečaju oziroma pri izbiranju nove jugoslovanske himne ostajala precej ob strani, nekoč celo s polemično oznako kiča. Vendarle ima v sebi lepo, široko sprejemljivo in prisrčno melodijo, ki ljudem ostaja v ušesih, pa tudi besedilo je rodoljubno, nekoliko aktualizirano pobarvano in vsebinsko pisano; dotika se vsega, tudi izseljenstva oziroma zdomstva, NOB in delavskega razreda. Seveda vsakega samo posredno in nekoliko naivno.

Desetletja in desetletja smo junško in ponosno prepevali slovansko in jugoslovansko himno Hej, Slovani, v kateri mi, na primer, verz »prazne vaše proti nam so steke«, prav tako nikoli ni bil, vsaj glede »steke«, povsem jasen. Če sem Jugoslavijo primerjal s Hej, Slovani pa seveda nikakor ne mislim, da bi kakorkoli obe pesmi obravnaval na isti ravni. Še zdaleč ne. Tudi nasploh nimam nič zoper to, da bi pesem Hej, Slovani še naprej, če ne bo res neke skupne drugačne odločitve, ostala himna nove Jugoslavije. Častitljive, stare, mogočne himnične pesmi so dragocenenost, ki je ne kaže zavreči. Dejansko je prav pesem Hej, Slovani zares čudovita, privzdignjena pesem, da jih je tudi v svetovni literaturi te vrste zelo malo enakovrednih. Zakoreninjena je v nas samih, pa tudi v naših dedih in pradedih, in tega tudi poslej nič ne morem izbrisati. Je pa vendarle v bistvu poljska

Želja ob 29. novembru dnevu SFRJ:

NAJ OBSTAJA IN ŽIVI SOCIALISTIČNA FEDERATIVNA REPUBLIKA JUGOSLAVIJA

¹⁰ Kdo je bil LADISLAV KIAUTA?

"Občudovali smo te in spoštovali, ker si kot človek in kot pošten napreden slovenski duhovnik vseskozi zvesto hodil s svojim ljudstvom, mu stal ob strani v hudih dneh in ponosno izkazoval zvestobo pravični revolucionarni stvari..."

To so bile besede Ladislave Kiaute ob smrti slavnega partizana - duhovnika Jožeta Lampreta. Danes nekaj več ko deset let po tem dogodku so postavili pri grobu talcev v Šoštanju doprsni kip Jožetu Lampretu na "Lampretovi ploščadi" in odkrili spominsko ploščo na njegovi rojstni hiši v Šoštanju. To je bilo ob številnih prireditvah pri poimenovanju mesta Velenja v Titovo Velenje ob prazniku občine Velenje 8. oktobra.

Toda kdo je bil pravzaprav Jože Lampret?

Rodil se je v Šoštanju, gimnazijo je obiskoval v Celju, maturiral pa je v daljni Čupriji v Srbiji, ker je bil zaradi svoje napredne miselnosti izključen iz vseh gimnazij v Sloveniji. Po vrnitvi v Slovenijo, je dokončal bogoslovje v Mariboru, duhovniški poklic pa je začel opravljati pri Sv. Trojici v Halozah, v Žetalah, v Ribnici na Pohorju in drugod. Povsod je hrabril kmete, viničarje in delavce in jim nakazoval pota iz na pogled nerešljivega položaja v povezovanju delovnih ljudi v enotno delavsko fronto. Zato so ga oblasti nenehno preganjale. Nazadnje je našel zatočišče pri svojem dobrem prijatelju in sošolcu, župniku Šmonu na Ojstrici nad Dravogradom, kamor je bil Šmon zaradi svoje napredne miselnosti kazensko premeščen. Toda Lampret tudi tu ni imel miru. Nekega dne so ga orožniki vklenili in potem izgnali na Hrvaško. Ko so mu ustaši leta 1942 z bombo uničili stanovanje in knjižnico, se je pridružil partizanom in po kapitulaciji Italije leta 1943 prišel v Slovenijo, kjer se je vključil v kulturniško skupino 14. divizije in postal njen verski referent. To skupino 14. divizije je vodil Lampretov rojak iz Šoštanja pesnik Karel Destovnik - Kajuh, v njej pa so bili še glasbenik Svetozar Marolt - Špik, kasnejši komponist himne 14. divizije, kipar Janez Weiss - Belač,

recitator Savo Vrtačnik - Krn, plesalka Marta Paulina - Brina, recitatorica in pevska Vera Hreščak (poznejša žena Aleša Beblerja) in harmonikarja Stanko Modec - Kostja in Janez Lavrič.

Edina divizija z verskim referentom

"14. divizija je bila edina, ki je imela posebnega verskega referenta," se Jožeta Lampreta spominja njegov soborec Ladislav Kiauta. "Knam je prišel septembra 1943. Bilo je na Notranjskem. Njegovo delo štabu divizije je bilo zelo pomembno, saj bilo med borci divizije, ki se je po razpustitvi fašistične Italije številčno zelo okrepila mnogo vernih - in šlo je seveda za širinkost OF. Pri nas ni bilo nobenih razlik med vernimi in nevernimi."

"Ko so mi zaupali organizacijo propagandnega dela v diviziji, sva z Lampretom stalno sodelovala: hodila sva s kulturniško skupino po Notranjski in obiskovali smo vojaške enote, sodelovala vsa na mitingih, na katerih je Lampret vneto in prepričljivo razlagal politične cilje osvobodilnega boja. Njegovi govori so odmevali daleč naokoli. Poleg tega je seveda Lampret tudi maševal in tako se je dogajalo, da smo s kulturniško skupino dostikrat prepevali na koru medtem ko se je Jože v mašni obleki, ki si jo je nataknil čez uniformo, sukali okrog oltarja, ob boku pa mu je poskakovala pištola. Seveda smo v cerkvah peli cerkvene pesmi. Spominjam se take maše na Babnem polju, kjer smo tudi peli na koru. Za glasbo je skrbel Svetozar Marolt - Špik, ki je sedel za orgle, na koru pa se nam je pridružil Aleš Bebler, ki je takrat potoval čez Loško dolino. Presenečeni smo bili, ko smo slišali, koliko cerkvenih pesmi je znal zapeti. Maševal je seveda Jože Lampret."

Vsi so molili za padle partizane

"Imel je navado, da je na koncu maše vedno zmolil še molitev za padle partizane. Toda dostikrat je bilo v cerkvi tudi mnogo žensk v črnih rutah, katerih sinovi so padli kot belogardisti, pa so vse molile."
(dalje na str. 30)

1941

STRONGER THAN THE ENEMY

1945

THE ARMY SUPPORTED BY THE PEOPLE

Reunions which they had not expected after the battlefields
on which so many young lives were lost

In addition to the hundred thousand women who fought in the ranks of the National Liberation Army, those who greatly helped the liberation of the country were hundreds of thousands of other women who, in the liberated or occupied territories outside the first lines of combat performed many different assignments, often risking their lives, but for the dawn of freedom to come as soon as it could.

ZAGORKA MIHALJEVIĆ

The National Liberation Army contained son, brother, daughter, father, husband and for this army which fought for the liberty of the people everything was given (photos taken during the war)

from YUGOSLAV LIFE
monthly in English, French,
Russian & Spanish by
Tanjug Newsagency, Belgrade.

★ ★ ★

29th NOVEMBER NATIONAL DAY OF SFR YUGOSLAVIA

★ ★ ★

BOLOGNA SMALLGOODS

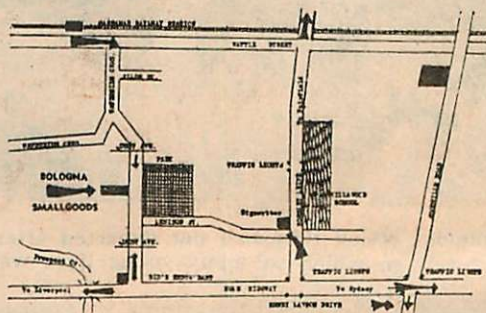
TEL. 728 1717

7 QUEST AVE.
CARRAMAR, 2163

ZA
SVEŽE MESO, SALAME,
KVALITETNO SUHO MESO IN MESNE
IZDELKE SE OBRNITE NA NAS!

HITRA IN BREZPLAČNA DOSTAVA

J. & A. ŠKRABAN, Prop.

Quality Concreting and Excavating

FOUNDATIONS, DRIVES, GENERAL
CONCRETING AND LAND CLEANING

DOONSIDE Paving & Building Pty. Ltd.

OF 23 LUCRETIA ROAD TOONGABBIE

— LICENCED BUILDER —

ZA VSA CEMENTNA IN IZKOPNA DELA.
SE OBRNITE NA VAŠEGA ROJAKA,

Za usluge pokličite

TONIJA ČOLNARIČ

PHONE: 625 4851

A.H. 636 9151

Naš slovenski "homo sapiens" (misleči človek) še ni na tolikšni intelektualni stopnji, da bi znal logično misliti. Še vedno ne razlikuje zrnja od plev; hočem reči, vsaj ne tisti, ki so odločali pri našem ubogem Avstralskem Slovincu, kaj je pozitivna in konstruktivna kritika in kaj je navadno o b r e k o v a n j e.

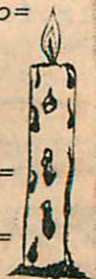
Zato se ne čudite, če zadnje čase nisem sodeloval in nas tudi nekateri niso hoteli več v uredniškem odboru. Sedaj ima SDS novo vlado in zavel je novi veter, vsaj pri večini v odboru. Tako menda zopet lahko upamo, da bo glasilo SDS zopet res Avstralski Slovenec in ne le slovenski obrekovalec!

V javnem opravičilu v oktobrski številki je bila storjena lepa poteza, dvoje opravičil prizadetim članom. Prepričan sem, da je bilo to iskreno vsaj od večine odbornikov, če od vseh, sicer dvomim, vendar ne pozabimo: tudi javno opravičilo ne izbriše vseh madežev! Še manj, ne poravnaj duševne stiske prizadetih.

Bila je izrečena "mea culpa" za posamezne člane. V redu, spodobi se in pravično je! Ni pa bila izrečena "mea maxima culpa" članstvu in Slovincem na sklep Občnega zbora SDS 1980. leta o združitvi o b e h slovenskih društev. Tudi tu je nekdo kriv? Nismo slišali vzroka in ne opravičila?! Vedno sem še mišljenja, da se je naredila usodna napaka in zamudil usoden trenutek.

Vso to našo tragokomiko je naš vrli urednik strnil v svojem sonetu Sonet o naši sliki, vedite, da je vsej tej homatiji sam botroval kar v precejšnji meri. Vendar je imel toliko poguma, da je zmolil javno svoj "konfiteor". Bravo Žohar! Upam, da boš v bodoče svoje sposobnosti vsekakor bolj s pridom uporabljal v pozitivne svrhe za napredek slovenstva na pa za destruktivno dejavnost.

Pod rubriko P.Gruden: Kaj pa pravite na to? in Kar po domače, je Pavla dala odgovor in g. Bernardin mislim, ne bo dobil bolj izčrpnega odgovora. Verjetno se mu že v Rimu pošteno kolca. Kako nas hočejo vsi učiti pameti. Ubogi g. Bernardin ne ve kako mora ubogi društveni delavec biti "deklica za vse"! Poleg tega, da si na delu služi svoj vsakdanji kruh za sebe in družino, mora znati vse: peti, režirati igre in igrati, organizirati zabave, na zabavah kelnariti, kuhati in pometati, mora biti dober organizator in agitator, mora znati zabavati ljudi, mora biti dober govornik v obeh jezikih, moraš znati voditi blagajniške in tajniške knjige, moraš znati pisati članke, urejevati društvena glasila, moraš po potrebi priti stranišča, učite smrkavce ob sobotah v slovenski šoli, še in še. Če nimaš teh vseh kvalifikacij si zanič odbornik in te hitro izžvižgajo. Pri bližnjem isto delo mora opravljati izseljenski duhovnik, poleg tega še upravljati in graditi poslopja, cerkev, biti socialni delavec, in se je odgovoren za vse naše grešne duše, mora znati te naše grešne kozle za rogove vleči v nebesa. Torej moj odgovor na njegov dopis v Rafaelu bi zaključil takole: sam pravi; "kot je treba imeti poklic za misijonarja, je treba imeti poklic za izseljenskega duhovnika". Torej, če še verjamemo govoricam, da je omenjeni gospod naredil zdravo ali povzročil "vojsko na koru" cerkvenega pevskega zbora v Merrylandsu, bi mirno rekli, da se ni kvalificiral v kategorijo 'izseljenskega duhovnika'! Mi "izseljenci" smo pač posebna kategorija ljudi, za katero bo potrebna posebna študija na univerzah in teoloških fakultetah v bodoče!

Toliko o nas Slovencih in naši duhovni stiski. Lahko se je spotikati, težje je delati, zelo težko za Slovence, to je naša usoda a del našega življenja. Vendar če ga tako-le po butalsko lomimo, nekako in nekaj že prispevamo k naši novi multikulturno-nacionalni družbi Avstralije.

Ne bi smel mimo važnega dogodka, namreč svečane zabave naših maturantov v Auburnu. Sam sem bil sicer odsoten izven Sydneya, vendar kot slišimo je bila odlična prireditev, važno da pride v kroniko Slovencev v Sydneyu!

V Avstraliji se pripravljamo na šolske počitnice, letne dopuste, praznovanje božičnih in novoletnih praznikov, gledano iz komercialne plati - praznile se bodo denarnice, da bo nastala suša v žepih. Uvod v to božično idilo, da nam bo težje pri nakupovanju, se je že začelo, namreč vrsta štrajkov, ki so letos zelo številni, ne bom našteval, kateri vsi sindikati stavkajo, ker bi bile predolge litanije, samo poglejte središče mesta Sydneya, pa boste videli kupe smeti, ko stavkajo smetarji. Še kugla ali kaka druga bolezen se lahko razpase. Tako so letos sydneyanske ulice že kar dobro dekorirane s smetmi, mesto z božičnimi okraski. Štrajkaši pač znajo izsiljevati na račun verskih čustev.

V svetovni areni sta trenutno glavna gladiatorja mister REAGAN in ruski tovarišč BREŽNJEV, ki se obmetavata, za enkrat še samo z besedami glede nuklearnega naoroževanja. Masovne demonstracije okrog po svetu dokazujejo, da se je narod prebudil, posebno mladina, in da se zavedajo strašnih možnih posledic tega orožja. Potem ni čuda, če se tudi mi Slovenci v Sydneyu včasih obmetavamo z nekaterimi obdolžitvami. Pač aktivno reagiramo na svetovna dogajanja.

V središču pozornosti so seve Arabci in Izraelci. Nemara bo g. Fraser poslal v Egipt svoje soldate, da bodo delali red in mir. Tako da bo vsaj za Božič mir v Sv. Deželi. Izraelcem seve ne ugaja g. Arafat, ker tudi Palestinci bi radi imeli sveto deželo za sebe, zato je palestinska OF (P.L.O.) krepko na delu.

Tudi na Poljskem njihova Solidarnost krepko štrajka, nemara se zgledujejo po naših avstralskih Unijah. Vendar tam so trgovine prazne, dočim pri nas so še vseeno prepolne.

Pri nas doma v Sloveniji je bilo do vseh Svetih kar lepa topla jesen, nekje sredi novembra pa je baje pritisnila zima, mraz, da otroci že kar krepko smrkajo od prehladov. Pomanjkanje energetskih virov je kar očitna, naši povratniki nam nemara sedaj kar zavidajo, da mi praznujemo Božič na toplem, ne da bi sploh kaj kurili.

Nekdo od avstralskih biznismenov je pogruntal tudi to, da bi eventuelno lahko v Jugoslavijo izvažali tudi premog, ki ga je tu dovolj. Tak je bil predlog na ustanovnem sestanku pred nedavnim v Sydneyu, ko smo ustanavljali Avtralsko-Jugoslovansko trgovsko komoro, ki bo veja Sydneyanske komore. V upravni odbor nove komore je bil izvoljen naš znanec Peter Kodela, predstavnik Gorenja v Avstraliji.

Izgleda, da mi zmanjkuje prostora, zato zaključujem, z upanjem, da se boste lepo zabavali za božične praznike in naredili lep skok v Novo leto 1982, kar vsem bralcem želim res vse najlepše in vse dobro!

**DISCO NIGHTS EVERY FIRST
FRIDAY OF THE MONTH - HOWEVER NEXT
DISCO NIGHT WILL BE HELD ON FRIDAY JAN. THE 8th WELCOME!**

KAR PO DOMAČE...

15

Paula Gruden

Od 6. Decembra do 6. januarja se v celem krščanskem svetu vrši burka na račun kristjanov, ki so si sposodili poganske šege, da bi se novi vernik lažje navadili na krščanske praznike. Vmes pa so vtaknili še sv. Lucijo, sv. Štefana, Črnega Petra, sv. Tomaža in sv. Antona, hudiče, angele, osla, konja, vola, grlico, jelena, najmanj 17 raznih oblek za sv. Miklavža, "Nikolajeva malo žensko", razen že navedene favne tudi floro, palice, šibe, igrače, okraske, vilične laske, kanone, bonbone, pakete, plakate, rakete, pijačo, jedajo, nogavice in škornje, coprnice in škrate, jaslice in sveče, in da bi bila vsa ta burka polna sreče, se jim je sedaj pridružila še zapeljiva Mary Christmas, da bi dedka Mraza preveč ne zeblo, in za družbo na njegovih potovanjih, ki so mu zdaj olajšana z modernimi prevoznimi sredstvi kot so ladje in helikopterji. Tudi v kočiji se pripelje ali pa pridrči na sankah.

Ker so v Avstraliji in Ameriki dodali Maro Christmas, pri čemer Santa Claus sploh ni imel besede, je pričakovati, da se bosta prihodnje leto ob tem času pojavila z otroškim vozičkom in tako popestrila vso to maškarnadno navlako, v kateri igra največjo vlogo dete Jezus, ki mu je navzlic vsemu dostojanstvu kot Sinu božjemu, človeška navlaka iz temnih dob na žalost odvzela vso važnost, za kar bi se človeštvo, ki kot hipnotizirano podpira sodobno komercializacijo božiča, — edini praznik miru — moralo sramovati.

Da bi bila vsa ta divja komedija še večja, so na Bavarskem škofu Nikolaju dodali še 12 Buttermandeln — 12 mladeničev — torej "mandelcev", ki so oblečeni v slamo, in kakor naši Kurenti, opasani s krvjimi zvonci a preko glav pokriti s živalskimi maskami. Sploh so bavarski pogani bili zelo daljnovidni, ko so Miklavžu dodali za pomočnika "malo Miklavževo žensko", ki ni nič drugega kot deček oblečen v deklico. Zelo

sodobno.

Glavno zakulisno vlogo pri vsej tej folklori je odigral sv. Frančišek Asiški, ki je 1. 1224 uvedel jaslice.

Drugo glavno zakulisno vlogo ima sv. Bonifacij, ki je odšel iz Anglije v Nemčijo, da pokristjani tamošnje pogane, katerim e nekega božičnega večera posekal njihov sveti hrast in jim vsilil božično jelko, ki je dandanes nad vse obožavan krščanski malik, na račun katerega nad vse cvete dekorativna industrija, na račun katere, posebno v tem času, Japonci hodijo z nasmehom v banko.

Švedi, ki so zelo napredni — torej niso praznoverni — odpro božično sezono na dan sv. Lucije krščanske device in mučenice. Je živela za časa cesarja Dioklecijana v 14. stoletju (njegova palača še danes stoji v Splitu). Procesija s sv. Lucijo na čelu istočasno stimulira božično nakupovanje. Uradno sv. Lucijo pa krona dotičnega leta literarni Nobelov nagajenec. Družinske sv. Lucije (hčerke, kjer jih pač imajo) na te dan vstanejo že ob treh, si nataknejo na glavo venec s 7 svečami, servirajo staršem (če so še skupaj) kavo v postelji in prepevajo Santo Lucijo, pesem prirejeno po znani stari italijanski melodiji, med tem ko ji na glavi plapolajo svečni plameni.

27. decembra kristjani tudi praznujejo šv. Štefana, mučenika in svetnika, ki ima neke nepojasnjene zveze s konji, ki jih Angleži na ta dan ceremonialno krvavijo, da bi bili zdravi tudi prihodnje leto. Irci in Slovenci pa sv. Štefana tudi prav dobro zalijemo.

V Franciji je Father Christmas Pere Noel, ki polaga darove v nogavice, coklje in škornje. Po božični večerji Francozi puste na mizi jedajo in pijačo tudi za Devico Marijo, če bi prišla mimo...

Martin Luther je odgovoren za dekoracijo božičnih jelk. Tako je od 16. stoletja pa do danes protestantska jelka preplavila tudi katoliški svet.

Pri nas doma je pred vojno prihajal tudi *kriskindl* oziroma Jezušček, ki je pustil darila za malčke pod božičnim drevesčkom.

Italijani imajo v svoji folklori tudi dobro čarovnico Befano, ki dobrim otrokom prinese darila, porednim pa oglje. Befana, tako trde na Siciliji, je bila v dobrih odnosih s Tremi Modrijani, s katerimi bi bila morala potovati v Betlehem, pa ji je bilo bolj važno da počisti hišo. Zato mora še danes 6. januarja letati od hiše do hiše (na metli seveda) in polniti otročje nogavice z darili.

V Holandiji, ki še danes slovi po rasizmu, pa Miklavža, ki jaše belega konja, spremlja Črni peter, njegov sluga mulat, čigar najvažnejša vloga je strašiti hudobne otroke.

V nekaterih krajih Anglije izkoriščajo 21. december, dan sv. Tomaža za prodajo sveč na licitaciji. — t odasamo za gotovino na licu mesta.

Pri nas — je Miklavža spremljal sv. Anton, zaljubljenih patron, ki je nabral toliko več denarja kolikor bolj so hudiči rožljali z verigami.

Kj pa sv. Silvester? Bakanalija v velikem slogu.

Toliko o kristjanih, ki bi lahko rešili svet ubošva, če bi se v božični sezoni odrekli razmetavanju denarja za darila od lutk iz cunj pa vse do zasebnih letal, in ta denar darovali nerazvitim deželam v agrikulturne, zdravstvene in vzgojne namene ter namesto božičnih dreves oblekli gole, namesto božičnih pojedin v sebične namene nahranili lačne ter denar, ki ga izdajo za božične počitnice v ekzotičnih krajih in hotelih, darovali za gradnjo stanovanjskih blokov za obubožance, kot so invalidi in starci in obubožane družine. Ljubezen bi preporodila svet.

Namesto božičnih reklam, pa naj bi organizirali kampanjo za mir. Potem bi res lahko zapeli: Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem. Tako pa nas tepe, ne šiba božja, ampak naša pamet.

Bo ceneni interferon izkoreninil gripo, epidemično zlatenico, otroško paralizo? Se bodo žito, koruza in krompir znali gojiti sami? Bodo hemofilija in druge dedne bolezni ozdravljive? Bodo bakterije kopale iz negospodarnih ležišč nafto, baker, cink, pa proizvajale zdravila, cepiva, kemikalije, krmo?

Zelo verjetno, pravijo molekularni biologi in genetiki, ko so lani stopili iz anonimnosti svojih laboratorijev pred žaromete, kamere in mikrofone ter nam pričeli razlagati, kako posegajo v dednico mikroorganizmov in jih navajajo, da počno prav neverjetne reči. Njihove čarovnije je presenečena javnost poimenovala genski inženiring, poslovni svet jih pozna kot biotehnologijo in pravnikom predstavljajo ustvarjanje novih oblik življenja. Genetiki pa svoje početje sami skromno imenujejo tehniko rekombiniranja DNA.

Prav nič pa niso skromni v svojih napovedih. »Zlati dobi kemije je sledila zlata doba fizike« pravijo, »in zdaj je na vrsti biologija... Prihodnjega stoletja ne bosta obvladovali niti atomika niti elektronika, ampak bionika«.

Za vsaj približno razumevanje poročil, ki prihajajo z vseh vetrov in burkajo domišljijo, je treba poseči nekoliko nazaj, v učbenik genetike oziroma molekularne biologije.

Dvojna vijačnica DNA

Vse, kar je živega, se rojeva in umira, pri tem pa iz rodu v rod prenaša svoje dedno sporočilo, zapisano v dolgih verigah deoksiribonukleinske kisline – DNA, shranjene v jedru sleherne žive celice. James Watson in Francis Crick sta si prislužila Nobelovo nagrado, ko sta v Oxfordu pred 30 leti odkrila skrivnost stroja dvojne vijačnice te najplemenitejše snovi. Poglejmo si jo zato malo поблиže.

DNA je zgrajena kot dolga lestev. Njene stranice tvorijo verige sladkorjev in fosfatov, prečke pa pari le štirih nukleinskih baz: A (adenina), T (timina), G (guanina) in C (citozina). Pri tem je značilno, da se pari A-T in C-G oziroma T-A in G-C edine možne prečke v DNA lestvi, obenem pa predstavljajo edine štiri črke genske abecede in celotnega dednega zapisa. Po tri in tri črke skupaj se vežejo v »besede« oziroma v ime ene od dvajsetih DNA tudi podvoji. Spet nov encim pleza po lestvi s klina na klin in sproti niza novo, povsem enako verigo DNA. Ob delitvi se DNA razporedi v posamezne kromozome, ki so že vidni pod optičnim mikroskopom, in vsaka od obeh novih celic dobi svojo kopijo dednine.

Taka je približna slika dogodkov v celičnem jedru. Niti molekularni biologi sami pa ne poznajo vseh podrobnosti, ki zagotavljajo red pri teh dogajanjih. Verige DNA so, na primer, neznanosko dolge: tri metre io je v eni sami človeški celici. Tudi

temeljito so zasukane okrog svoje osi, kot trdita Watson in Crick na osnovi rentgenske difrakcije.

Torej krojenje živega sveta po meri? Še pred nekaj leti bi rekli, da gre za pregreto domišljijo. Znanstvene objave pa poročila o otipljivih uspehih in predvsem kapilo, ki se je pričelo zbirati okrog biotehnologije, pa kažejo, da ne gre za nikakršno potegavščino, pač pa za resnično znanstveno revolucijo, ki prav nič ne zaostaja za cepljenjem atomov ali znamenitim »chipom« integriranega elektronskega vezja.

Stalnost vezi A-T in C-G kaže na kemično privlačnost med obema partnerjema, ki je pomembnejša, kot se zdi na prvi pogled. Prav ta medsebojna nagnjenost omogoča namreč pošiljanje sporočila v najmanj dveh okoliščinah, ki sta za življenje neizogibni: pri sintezi beljakovin in pri podvajanju DNA tik pred delitvijo celice.

Pri večini bitij je vsa dednina celo podvojena »diploidna«, kot pravijo, in da je mera polna, še stlačena in zvita v jedru, ki ima komaj kak mikron v premeru. Tudi strokovnjaki si težko predstavljajo, kako se ta divji klobčič dvojnih in močno nasukanih niti pred delitvijo še enkrat podvoji nato pa nenadoma razporedi v prelepo parado dveh čet kromozomov, ki se med seboj poslove in odkorakajo vsaka v svojo celico.

Najnovejša odkritja to morečo zmedo nekoliko poenostavljajo. Na univerzi »John Hopkins« v ZDA so tako odkrili, da je dednina v jedru razdrobljena na množico kratkih zank, ki pred delitvijo potujejo – spet kot trak skozi magnetofon – skozi posebne replikacijske centre, porazobešene na številnih krajih ogrodja, ki povezuje jedro.

Določena sekvenca nukleinskih baz na verigi DNA – povejmo kar naravnost, da je to gen – se ne prepíše v beljakovino neposredno, ampak prek posebnega kemičnega pisma, ki ga imenujejo RNA. Eden izmed mnogih encimov – ti so nemara sploh najpomembnejša pasma beljakovin – po dolgem razcepi ves gen, tako da postopoma prekinja vezi med A-T in C-G pari. Pri tem sproti nastaja kemična zrcalna slika gena, tako da vsaka nukleinska baza ene izmed obeh polovic posreduje nizanje svojega naravnega partnerja na RNA. Nova veriga odnese sporočilo iz jedra v ribosom; ki je nekakšna tovarna beljakovin. Ribosom prebere poslano sporočilo besedo za besedo, tako kot bi ga bral s traku magnetofon, in sproti sklaplja naročene aminokisljine v beljakovinski vlak.

Vsak gen je sestavljen iz sekvence več tisoč besed in višji organizmi imajo na desetstisoče genov; DNA verige so zato

izredno dolge. Podobno kot pri zapisu človeškega govora so med posameznimi besedami dednega zapisa posebne sekvence, ki pa ne predstavljajo imena aminokisljine, ampak presledke in ločila, podobno kot je to v rabi pri naši pisani besedi. Tudi te sekvence se prepíšejo na RNA. Ker pa pri tvorbi beljakovin nimajo nobenega smisla, jih pred njenim odhodom v ribosom poseben encim enostavno izreže in zavrzje.

Zaporedje teh besed – navadno ga imenujejo sekvenca – natančno ustreza tudi zaporedju aminokisljin, ki so v beljakovinah spet med seboj kot vagoni v krajši, navadno pa prav dolg vlak.

Se bolj krivoverska misel pa je prišla iz Nove Zelandije, kjer se je G. A. Rodley uprl že zakoreninjenemu mitu o dvojni vijačnici, ki naj bi bila kot dvojna nit nasukana okrog svoje osi. Difrakcijski posnetki – na njih sta namreč gradila Watson in Crick – da so le groba slika resnice, trdi Rodley, in da bi prav tako sliko dobili, če bi šlo za dve niti, ki sta nasukani vsaka zase in šele zatem povezani s prečkami v lestev. Pri čitanju dednine in pri cepljenju ne bi bilo treba nikakršnega odmotovanja; molekula bi se le razprla in sklenila nazaj kot zadržga. Crick sicer vztraja pri svojem, čeprav »športno« priznava, da je difrakcijska slika nemara res precej grobo orodje za razpoznavanje stroja tako zapletenih aminokisljin, iz katerih so zgrajene beljakovine, nosilci vseh življenjskih procesov.

Pestra družina

Dednina je torej snov, ki zna sama sebe brezhbno podvajati in tako obdržati podobo svoje vrste nespremenjeno, iz roda v rod. Samo po sebi pa se zdaj zastavlja vprašanje, odkod tolikšna raznolikost živega sveta? Zakaj se, na primer, kljub isti dednini, ljudje med seboj vendarle precej razlikujemo, z izjemo redkih »enojajčnih« dvojčkov seveda?

Na vsa ta vprašanja je smiselno odgovoril že pred dobrih sto leti Charles Darwin z načelom boloških variacij in naravne selekcije. Predstavniki iste vrste so si le podobni, vsak posameznik pa se od svojega vrstnika le nekoliko razlikuje. Naravna selekcija daje prednost za tista bitja – tako posameznike kot skupine – ki so sposobnejša od svojih tekmecev, se bolje prilagajajo nenehnim spremembam okolja, lažje preživijo in se bolj razmnožujejo. Predpogoji za tako razumevanje evolucije pa so majhne razlike med bitji iste vrste, ki se prenašajo iz roda v rod, torej genske variacije. Predvidevanja starega Darwina je čas le potrdil, in zato le pogledjmo, kaj se v resnici dogaja.

OGENJ IN LED

Kako se je Zemlja razvila iz brezoblične praznine v edini znani planet z obstoječim življenjem?

Isaac Asimov takole razlaga:

Nikjer ni tako kot je doma. Naj bodo globine vesolja še tako čudovite in nepredstavljive in naj bo v primerjavi Zemlja še tako drobna, Zemlja je tista na kateri živimo in v katero se moramo vrniti. Naš planet, nastal pred 5 bilijoni let kot mrzla zmes prahu, je edinstven v sončnem sistemu. Med svetovi, ki jih poznamo, je ta edini s temperaturami, ki dopuščajo, da voda obstaja v vseh treh oblikah, je edini planet s tekočim oceanom in edini, v kolikor nam je poznano, kjer so se razvile zamotane molekule z lastnostmi življenja. Zemljina zgodba in njena preizkušnja z ognjem in ledom, je zgodba geološkega in kemičnega razvoja z nadaljevanjem v organskem razvoju.

OHLAJEVANJE SKORJE se je začelo, ko se je končalo meteorsko bombardiranje - Zemlja je namreč pometla z večino materiala v svoji orbiti. Planet se je stabiliziral v velikost kot je danes.

Čim so se meteorske nevihte zmanjšale v občasno pršenje, je Zemljina skorja začela izgubljati več vročine navzven v vsemirje kot pa je je dobivala od Sonca, od bombardiranja in od radioaktivnega razpadanja. Jedro planeta je ostalo mehurjasta bela vroča tekočina, izolirana s hladno skorjo in vročim plaščem.

Kakor se je Zemlja hladila, se je njena skorja občasno zrušila, kar je povzročilo potrese in vulkane. Še celo potem, ko se je skorja že ohladila, so jo prelučnjavali ognjeni kraterji. V svoji začetni fazi razvoja je imela Zemlja obilico vulkanov, ki so igrali pomembno vlogo v naši zgodovini, s tem da so sproščali potencialno atmosfero in ocean, ujeta v globinah notranjosti Zemlje.

ZEMLJA JE stranski proizvod nastanka Sonca.

Naš sončni sistem se je začel kot razsežen, mrzel oblak prvobitnega helija in vodika, skupaj s prahom eksplozivnih zvezd, bogatim s prvini, okrog 1 mg prahu na 2 milijona kubičnih metrov prostora. Ta velikanski oblak, ki se je držal skupaj zaradi svoje razsežnosti in slabotnega gravitacijskega polja, je krožil v

Rimski cesti na bilijone let.

Prav tako počasi se je oblak začel zgoščevati. Morda so se zaletavajoči atomi zbirali v goste vrtince znotraj oblaka. Morda je eksplozija supernove v bližini vrgla nove materiale navzven povečujoč s tem maso oblaka in pri čemer so nastali stisnjeni valovi, ki so napravili žepe zgoščenosti. Karkoli je bil njihov vzrok, dodatna masa in zgoščenost sta povečali gravitacijsko polje. Vrteči se oblak se je skrčil.

Središče oblaka se je zgostilo v vrtinčasto krogljo plina in prahu - zametek zvezde, ki bo postala naše sonce. Trčenja med delci prahu - sestojecih se prvotno iz železovih oksidov, silikonovih sestavin, vodnih kapljic in ledenih kristalov - je ustvarilo dele snovi imenovane planetesimali. Ko so ti planetesimali postali preveliki, da bi se naprej vrteli s plinom v zametku zvezde, so se zavrteli navzven, kjer so začeli krožiti okrog Sončevega nastajajočega ekvatorja.

Večji deli materije, ki so krožili okoli Sonca so spotoma pobrali tudi vse male dele materije. Ta proces se je potem z naglico stopnjeval: čim bolj se je povečevala gravitacijska sila večjih delov materije, bolj je omogočila pobiranje manjših delov materije z vse boljšim učinkom.

Formiranje devetih planetov skozi ta proces trčenja in združevanja je trajalo okrog 100 milijonov let. Planeti, ki so bili bolj oddaljeni od sveže vnetega Sonca, so ostali razmeroma hladni in so zato lahko nabrali obilo vodikovih in helijevih atomov, ki so preveč pobesneli dokler so vroči, da bi jih bilo mogoče pobrati, dočim ko so hladni in počasni, jih je pobrati mogoče. Ker pa sta vodik in helij 90% sestavna dela sorodnega oblaka, so zunanji protoplaneti, ki so bili oskrbovani z zadostnimi viri za obstoj, nabrekli v velikanske razsežnosti.

Protoplaneti, ki so bili bližje Sonca, so bili prevroči, da bi mogli zajeti atome vodika in helija. Nastali so iz skupne sestave težjih prvin, ki so nato otrdeli v solidne pritlikavce. Eden izmed njih, 150 milijonov kilometrov oddaljen od Sonca, je bila Zemlja. Planet je rasel, bombardiran od stalnega deževanja materiala v obliki meteorjev, ki so bili drobci skal v vrtinčenju okrog Sonca.

(Dalje prihodnjič)

Emil Ribič:

KLD 58767 SE SPOMINJA

Po končani prvi svetovni vojni, ki je trajala štiri leta (1914-1918), se je pojavila velika kriza v prehrani, industriji in finančnih sredstvih.

Avstrija je izgubila vojno, ne samo vojno in ogromno ozemlja, katerega je držala skoraj 400 let - od nje so se odcepili Madžari, Čehi, Poljaki, Romuni, Jugoslovani. Izgnali so cesarsko rodbino Habsburžanov katere zadnji cesar je bil Karol, ki je bil prevzel cesarstvo 1916 po smrti svojega očeta Franca-Jožefa.

V Avstriji je bil rojen tudi Adolf Hitler, v kraju Braunau 1889. leta. Hitler je Avstrijo zapustil in odšel v glavno mesto Bavarske Muenchen, v Nemčiji. Tam se je ukvarjal s slikarstvom - toda njegove slike niso dosegle njemu zaželjenega uspeha. V Schwabingu se je spoznal s Hoffmanom, ki je imel fotolaboratorij. Tam je bila zaposlena tudi Eva Braun.

Eva Braun je dobro poznala ženo Hermana Goringa, katera je bila gledališka igralka in je poznala veliko uglednih ljudi, ki so prihajali v gledališče. Vse te osebe so pozneje pristopile v N.S.D.A.P. Tem uglednim ljudem je Hitler pojasnil kaj pomeni N.S.D.A.P. (Narodna socialistična nemška stranka). Vsi so bili navdušeni z njegovim predlogom, da se ustanovi ta edina - stranka. Ob tej priliki je Hitler apeliral na vse navzoče, naj tudi oni širijo propagando med narodom - to so tudi storili - on sam pa bo imel prvi javni govor v imenu N.S.D.P.

V svojem govoru je Hitler omenil sledeče:

obnoviti nemško industrijo in gospodarstvo, povzdigniti življenjski standard in zagotoviti obstoj valute.

Iz Muenchena je Hitler še isti dan ohitel v Stuttgart kjer je pravtako javno govoril narodu o svojih namerah.

Vprašanje je bilo, ali bo vse to mogoče. Obisk pri javnem govoru je bil slab. V Frankfurtu in Nurenbergu pa je dosegel nalo boljši uspeh.

Vzrok slabim obiskom so bili zaenkrat demokrati in komunisti.

Pri nadaljnjih njegovih govorih je apeliral na mladino obeh spolov, da pristopijo v N.S.D.P. Odziv mladih je bil zadovoljiv - mladina je verovala v boljšo bo-

dočnost. Propaganda za Hitlerja se je začela širiti hitro kot ogenj, da naj on prevzame vodstvo Nemčije.

Njegovi najbližji sodelavci so bili: Goring, Bormann, Hess, von Pappen, Goebels, Himmler in drugi. Vsi navedeni so imenovali Hitlerja kot Fuehrerja (voditelja) N.S.D.P. Na sestankih N.S.D.P. so prišli do zaključka, da bodo v bodoče stopili v parlament in to na dan državnega zborovanja v Berlinu (Reichstag). Prišlo je do burnih debat s strani takratnih demokratov in komunistov. Hitler je z močnim glasom povedal: "Vi ste Nemčijo uničili do dna - ven z vami!" "Od sedaj sem jaz kancler (vrhovni vodja) Nemčije!" "Mladina je na moji strani."

Demokrati so prvi zapustili parlament, ker so bili na strani nemškega cesarja Wilhelma. "Mladina" (Hitler Jugend) je vzklikala: Hitler, Hitler, Hitler! Tako so uvideli demokrati kot komunisti, da so propadli in oboji so prišli do zaključka, da je vse zaman.

N.S.D.A.P. je dobil vodstvo v roke. Hitler je sestavil novi parlament - brez demokratov in komunistov. Za kanclerja je Hitler postavil samega sebe, za zapovednika nemške armade Hermana Goeringa, vodja stranke je bil Bormann, šef policije je postal Himmler, za propagando Goebbels, za finance von Pappen. Hess in drugi so bili pozneje pozvani na svoja mesta v parlamentu.

Novi parlament je odločil takojšnjo zaplembo celokupne imovine od demokratov, ki so pobegnili v inozemstvo. V razkošne vile po predmestjih Berlina so se vselili novo-imenovani ministri. Po teh vtilah so ostali do leta 1945.

Himmler je Hitlerju predložil, da se ustanovi tajna državna policija (Gestapo). Ta predlog je bil sprejet. Bormann pa je za to novo policijo skonstruiral tudi oznako: kljukasti križ (Haren Kreuz). Agenti Gestapa so bili vsi člani N.S.D.A.P. Zbirali so informacije o osebah s komunističnimi mišljenji in jih vodili v zapore kjer so jih pustili do dveh let nakar so jih poslali v lagerje in na prisilno delo.

Kdor je prišel v Konzentration Lager, za tistega od tam ni bilo izhoda. Niti enemu ni bil določen dan odpusta. ▶▶

Smrt je bila edina rešitev, edini izhod.

Hitler si je zastavil še eno drugo vprašanje in sicer o Židih, katere je sovražil že dolgo časa. Z novimi ukrepi, ki so bili vedno ostrejši, je Žide pričel preganjati. Židje, rojeni v Nemčiji so posedovali velika bogastva. Vodili so trgovine vseh vrst in bili svetovno priznani zdravniki (dr. Sauerbach-Goldstein), bančni magnati, juvelirji, advokati itd. Trgovali so z Ameriko, Švedsko, Švico, Anglijo, Norveško. V začetku jih je Hitler prisilil, da so mu plačevali visoke davke, kar je prineslo vsako leto milijarde Reichs Mark v državno blagajno. Vendar pa tudi to ni zadostovalo Hitlerjevi stranki.

Židom so prišli najtežji časi. Njihova usoda je bila dokončno zapečaten, ko je Hitler izdal knjigo z naslovom Mein Kampf (Moja borba). Borba, ki knjiga o njej govori, je pomenila borbo proti Židom, slovanskim narodom in Cerkvam kjer so bile vse veroizpovedi prizadete.

N.S.D.A.P. je izdal novo uredbo proti Židom: vsak Žid, da je dolžan nositi na obleki "Davidovo zvezdo", vsako sestajanje Židov v grupah je bilo prepovedano. Prepovedano jim je bilo uporabljati javna prevozna sredstva, po pločnikih niso smeli hoditi. Prav tako jim je bilo strogo prepovedano uporabljati židovske sinagoge, ki pa so bile že večinoma požgane ali porušene. Vsak Žid se je moral takoj prijaviti Gestapu, če je prišel iz drugega kraja. Kdor je te uredbe kršil, je bil kaznovan do dveh let zopora. Poleg tega so morali Židi na vsa vprašanja odgovarjati v nemščini.

Hitler prav tako ni imel nobenih simpatij do slovanskih narodov. Cenil je samo germansko raso, za katero je verjel, da bo zavladala celemu svetu.

V letu 1933-1934 je slovanstvu pretela nevarnost. Tedanji kralj Srbov, Hrvatov in Slovencev je prišel na zamisel o združitvi vsega slovanstva, se pravi združiti balkanske države, katerim bi se naj potem pridružili še Poljska in Čehoslovaška. Kralj Aleksander se je zaradi te ideje napotil k zaveznikom iz prve svetovne vojne, Franciji in Ameriki.

Na Madžarskem, v J. Puszti, so se že nekaj časa vežbali bodoči atentatorji kralja Aleksandra. Septembra 1934 so se odpravili v Marseilles v Francijo.

Za dan razgovorov med kraljem Aleksandrom in francoskimi zavezniki je bil določen na 9. oktober 1934 v Marseillu. Na ta dan je kralja Aleksandara tam pričakoval francoski zunanji minister. Toda istočasno so kralja pričakovali tudi njegovi atentatorji. Po nekaj minutni vožnji v notranjost mesta so počili streli. Zgrudil se je francoski zunanji minister Bartou in poleg njega kralj Aleksander. Tudi atentator ni imel veliko sreče s svojim življenjem: policija ga je ubila na licu mesta. Zadnje besede umirajočega kralja so bile: "Čuvajte Jugoslaviju.."

Hitler je v znak sožalja poslal veliki venec, katerega so nemški oficirji položili na kraljev grob na Oplencu, v srcu Šumadije.

Ideja o vseslovanstvu je padla v grob.

Sedaj je Hitler prišel na misel, da se Avstrija priključi Nemčiji. Avstrijci so to njegovo zamisel tudi izpolnili. Komaj nekaj dni zatem pa je Hitler odredil svoji vojski, da vkoraka v Avstrijo. Z oklopnimi vozili so hiteli proti Salzburgu, Linzu in nadaljevali pot proti Dunaju. Več vojaških enot se je podalo na Tirolsko do Innsbrucka kjer so prispeli do avstrijsko italijanske meje na vrhu Brennerja.

Ko so čete zasedle glavno mesto Dunaj, je oklopna divizija nadaljevala pot proti Grazu, Celovcu in Spittalu. Po vseh navedenih mestih so bile izobešene nemške zastave.

Avstrijski Židje so te zastave gledali z velikim nezaupanjem, ker so vedeli, da jih čaka ista usoda kot nemške Žide. V Nemčiji je v tem času živel okoli 70,000 Židov.

Gestapo je takoj pričel z delom proti Židom. Sledila so zasliševanja, zapori in na kraju deportacije v koncentracijska taborišča. Žide so pošiljali na najtežja dela v kamnolom, kjer so jih gestapovci pretepali in pobijali. Kdor ni mogel delati, ta ni dobil hrane.

V taborišče Mathausen je Hitler poslal tudi nemške komuniste, ki so vsi bili obsojeni na smrt.

Krematorij je bil odprt vsakemu.

V Avstriji se je življenjski standard zelo poslabšal: cene vsemu so se povišale. Živil je primanjkovalo, davki so se povišali za 15%. Pozneje tudi oblačil ni bilo v prodaji. Industrija je bila v finančnih težavah.

(Dalje prihodnjic)

Pacific 10. (270 Litres). The ultimate in compact refrigerators, slim elegant styling, "Half N' Half" shelves, automatic cyclic defrost, jumbo freezer compartment with adjustable shelves. Freezer gives 4 star performance, the highest possible rating for efficiency and speed in freezing. Left and right hand opening doors etc. etc.

pacific
by gorenje

Fits your lifestyle

up open for extra can
bottles, push button defrost,
laminated top for extra work
surface, full width crisper and
freezer.

*Pacific sold more 140 litre refrigerators than any other maker over the last 5 years.

ice cubes freeze faster, drinks come
out colder. Holds 2 litre bottles,
generous freezer, recessed handles,
and laminated top for extra bench
space. Available in white or
coppertone.

Pacific 7. (175 Litres). Designed for couples or small families with all the features of a larger fridge. Dairy cabinet, push button defrost, slide out shelves, full width crisper and freezer.

Pacific 9. (230 Litres). A family size fridge that's small outside, big inside. Slide out shelves, room for 2 litre bottles, push button defrost, full width crisper and freezer.

Now available at all: Auburn Discounts, Bob Pollard, Bonds & Kirbys Pty. Ltd., Canberra Television, David Jones, Dean Distributing, Dickmans Electrics, Fiala Electrics, Frisco Home Furnishers, Gillespies, Godkin Electrics, Grace Bros., J.B. Young, J.C. Discounts, John Finn, Joyce Mayne Discounts, Keith Lord, Kembla Radio & TV, Lakemba Wholesalers, Lombards Discounts, L&S Appliances, M. Rava & Co., Norman Ross, Norm Provan, Retravisision stores, Shoppers World Pty. Ltd., Thurlstones Pty. Ltd., Triffets, Union Discounts, Waltons Ltd. & W.E. Kinnane Discounts.

Pacific: Leaders in Compact Refrigerators.

For years Pacific have specialised in designing and building compact refrigerators for the Australian Market.

From Cairns to Kosciusko, the reliability and performance of Pacific refrigerator's have been proven in nearly two hundred thousand homes. Pacific's modular range of refrigerators are designed to incorporate as much storage space as possible and can be built into your existing kitchen.

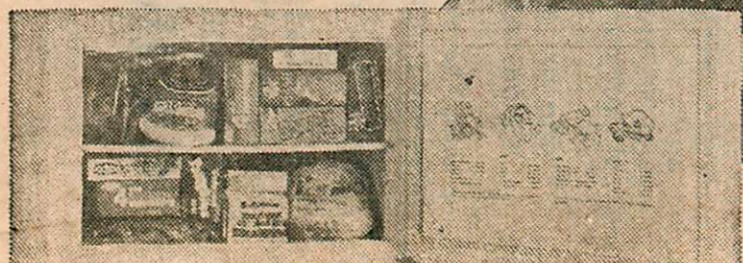
Thinwall insulation and modern elegant styling keeps the outside small with a large amount of space and features inside. All this together with an Australian wide service and spare parts back up. No wonder Pacific are leaders in compact refrigerators.

Pacific 5. Executive 135 litre, (4.8 cu. ft.) of storage space, plus all the features you look for in much larger

Pacific 6. Entertainer 140 litre, *Australia's most popular bar fridge, efficient Danfoss motor

ŽELELA JE ŠE ENO POMLAD

(Nadaljevanje iz prejšnje številke.)

Danijela Hliš-Thirion

"Torej, upam da razumete, gospod.." je prepričljivo rekla možakarju na agenciji, potem ko mu je povedala zgodbo o svojem "sramežljivem bratu" za katerega je iskala prijateljico.

"Seveda, gospa, a če ta vaš brat ne pride sam in si ogleda slike, mu pač ne moremo pomagati."

"A saj sem vam pravkar razložila, da me je prosil, da sama vse uredim. Pokažite mi prosim slike deklet, izbrala bom in vam plačala za vašo uslugo, potem pa se bom z dekletom spoznala, ji vse razložila in vse bo v redu!"

Uslužbenec je skomignil z rameni, kaj njemu mar, glavno, da bo plačano. Pokazal ji je slike deklet, ki so že bile v Sydneyu in so se želele poročiti, da jim ne bi bilo treba iti nazaj, ko jim preteče dovoljenje bivanja v Avstraliji.

Rozi je z zanimanjem opazovala okrogle obraze z ozkimi črnimi očmi. Kmalu je našla kar je iskala: prikupno, okroglo dekletko velikih črnih oči in dolgih črnih las; bila je res lepa. Plačala je in dobila njen naslov.

Ko se je pozno popoldan vrnila, se je spet vlegla in tako jo je Edi našel v postelji.

"Edi, greva v restavracijo, ne da se mi kuhati, hočeš?"

"Se počutiš dovolj dobro?" jo je malo nejeverno vprašal.

"Seveda, cel dan sem počivala. Počakaj, hitro se oblečem. Greva v italijansko restavracijo v Mosmanu, hočeš?" Pokimal je.

Kasneje, ko sta že sedela in počasi pila belo vino, se je ona z zanimanjem ozirala na levo in desno, on pa je mirno, celo dolgočasno zrl v kozarec. Rozi je opazila, kako so mlada dekleta pri sosednji mizi požirala Edija z očmi; res, bil je lep možakar.

"Hej, dragi, kaj si tako slabe volje?" ga je podražila.

"Zanima me, zakaj se vrtiliš na vse strani kot da si koga izgubila?"

"Rada gledam ljudi, to veš že od nekdaj. In ti?"

"Ljudi? Križana gora, čez glavo sem jih sit - tvojih ljudi. Cele dneve v službi sam mi ljudje, na cesti sami ljudje in ti hočeš, da jih še v restavraciji opazujem?!"

Začudeno in jezno ga je opazovala. Že več let ni bil tako iskreno spregovoril kot sedaj. Kako pa naj ona ve, kakšne misli se mu podijo po glavi? Vseeno, načrt je že skovala. Spoznala se je z dekletom in ji celo priznala vso resnico. Dekle, ime ji je bilo Sheona, je bilo pametno in ji je reklo:

"Ne razumem, da žena išče ljubico lastnemu možu. Zakaj se ne ločita?"

"Imava se rada, navezana sva drug na drugega in on me ne bo nikoli zapustil, jaz ga pa tudi nočem pustiti samega. Če mi moj načrt uspe, se bo zatreskal v tebe, me prosil za ločitev in se s tabo poročil. On bo našel srečo, ti dobrega moža s katerim boš imela otroke, ki si jih želiš, jaz pa bom našla mir in prostost in konec bo enoličnega življenja, zgrajenega na navadah."

Toda, Sheona je bila zaskrbljena. Hotela je še malo počakati. Pravzaprav sta v tistih tednih postali pravi prijateljici in mlado dekletko je Edija dobro poznalo, čeprav le po besedah.

Napočil je odločilen dan. Ko se je Edi vrnil iz službe, mu je Rozi raztopila uspalni prašek v kavi, ki jo je spil po večerji. Ko je že globoko spal na veliki zakonski postelji, ga je še enkrat nežno objela in ga poljubila in nato zapakirala nekaj stvari. Kmalu je pozvonilo. Sheona je prispela. Ženski sta se tiho poslovili in zamenjali ključe. Rozi se je odpravila v Sheonino stanovanje, medtem ko se je mlado dekletko sleklo in se tiho vleglo poleg spečega možakarja. Joj, kako jo je bilo strah, kaj bo storil, ko se prebudi... Rozi ji je obljubila, da je ne bo niti posilil, niti natepel. Vedela je, da česa takega ni sposoben. Ali jo bo obdržal, potem ko mu bo razložila, da je Rozi odpotovala, ali pa jo bo nagnal...

Rozi je nemirno hodila po majhnem Sheoninem stanovanju in kadila. Zdaj, zdaj bo jutro in zbudil se bo. Iztegnil bo roko kot vsako jutro in še preden bo odprl oči, ji bo pogladil glavo. Namesto kratkih kodrov bo našel dolge črne lase. →

ŽELELA JE ŠE ENO POMLAD

Odprl bo oči in jo pogledal, in potem... Rozi se je šele zdaj prav zavedala, kaj je pravzaprav storila. Le kako je mogla? Morda ji ne bo nikoli odpustil...

Na vratih je pozvonilo. Stekla je odpret. Tam je stala Sheona vsa bleda in prestrašena.

"Hitro pridi z menoj, spodaj čaka taksi." Rozi je čutila, da je nekaj narobe, zagrabila je jopico in stekli sta proti avtu. Ko se je ta ustavil pred njeno hišo, sta izkočili in stekli proti vhodu. Šele zdaj je Sheona spregovorila:

"Nisem spala. Iztegnil je roko kot si rekla, da bo, in me pobožal po laseh. Potem je verjetno začutil razliko, odprl je oči in me debelo pogledal. Mislila sem, da mu bodo oči izstopile. Bilo je grozno. Potem je zakričal in padel nazaj na hrbet."

Rozi je jokala in ga klicala. Ni se prebudil. Sheona je hitro telefonirala po rešilni avto. Ko so ga odpeljali, je šla Rozi z njim, Sheoni pa je rekla, naj se vrne v svoje stanovanje, da bosta morali na vse skupaj pozabiti.

Konec meseca aprila je bil Edi končno dovolj močan, da je zapustil bolnišnico. Rozi je bila pripravljena, fizično in psihično. Konec je bilo neumnosti o strastni ljubezni, o novih doživetjih, novih pustolovščinah. Spoznala je, da ga je skoraj spravila v grob, in to samo zato, ker mu je hotela najti novo ljubezen, da bise sama lahko umaknila in začela neko novo življenje. Verjetno je bila malo prismuknjena, to je bilo edino opravičilo, ki ga je našla.

"Oh Edi, kako lepo je, da si spet doma," ga je objela in mu popravila odejo.

"Tudi jaz sem vesel, da sem spet s tabo. Veš, tiste medicinske sestre so me spravljale ob pamet."

"A tako? Zakaj?"

"Vsak dan po tvojem obisku se je našla kakšna, ki je navihano rekla: 'Ja, imate čedno ženo, koliko pa je stara?'"

"Oh, čarovnice," je bila jezna Rozi.

"Rekel sem jim," ji je dejal in jo potegnil k sebi na posteljo, "da so tvoja leta, ki te naredijo tako lepo in posebno."

Objela ga je in se pričela jokati. Nikoli se ni spomnil kaj se mu je zgodilo, ko je imel srčni napad. Sklenila je, da mu ne bo nikoli priznala. Preveč je trpel zaradi nje. Zdaj se mora potruditi in ga osrečiti.

"Pa vendar, v tisti tvoji lasulji si bila kar zanimiva," ji je nenadoma rekel in se zasmel. Ona pa je neumno zrla v njegov obraz. Se šali? Je uganil? Nikoli ne bo vedela. Lasuljo si bo pa kupila še isti dan, si je obljubila!

Konec

24

WONDERLAND TRAVEL

ZASTOPNIK JOŽE HAMPTON

94 Main Street (Cnr. Main & Campbell Sts.)
Blacktown, NSW 2148, Australia

Tel. 622 7336, 622 1735,

P.O. Box 27, Blacktown, NSW 2148

Na razpolago smo vam za organizacijo vseh vrst potovanj po Avstraliji, v domovino in nazaj ter povsod drugod.

Povprašajte nas za naše poštene usluge. Potrudili se bomo, da bo vaše potovanje čimbolj poceni in udobno.

Izkoristite nizke izvensezonske cene. Na primer, povratno potovanje Sydney-Ljubljana-Sydney je najcenejše izven sezone

Potujete lahko z JAT-om, s QANTAS-om, ALITALIA, ali pa s katerokoli drugo prevozniško družbo.

Prevajamo tudi vse potrebe potne dokumente.

SPECIALNE USLUGE ZA ČLANE IN PRIJATELJE S.D.S.

Za nadaljne poizvedbe se obrnite na vašega rojaka

JOŽETA HAMPTONA,

Tel. 622 7336 ali 622 1735,
po delovnih urah pa na 630 8569

IVAN GHERM concreting

CONCRETE SPECIALIST

- INDUSTRIAL
- COMMERCIAL
- DOMESTIC

Specialised Tradesmen for All Concrete Work Including:

FORMWORK — SLABS — FOUNDATIONS
DRIVEWAYS — PATHS — PATIOS
GARAGES, ETC.

Smo usposobljeni poklicni betonerji za vsa betonska dela: postavitve form za betoniranje, plošče, temelji, vozni hodovi, steze okoli hiše, dvorišča, garaže, in drugo...

Popust za člane Slovenskega društva Sydney.

ALL HOURS

047 74 8366

Taylor's Road, Badgerys Creek

LICENSED CONTRACTOR J.M.

Licence No.R66195

PAINTER

and

DECORATOR

Home, domestic & industrial.

We specialise in wallpaper hanging.
24 hours S.O.S. service. Free quotes.
Reasonable prices. Work guaranteed.
All over Sydney. Please ring 6714267.

•
Soboslikarstvo in dekoraterstvo.
Za dom in tudi industrijo.
Specializirani smo v polaganju stenskih tapet. 24 ur S.O.S. usluge.
Povprašajte za naše cene, ki so zmerne.
Naše delo je garantirano.
Prosimo telefonirajte na 6714267.

OBID Constructions Pty Ltd

EXCAVATING - DRILLING

BELLING

BUILDING CONTRACTORS

Contract or Hourly

Rates

105 Mort Street, Blacktown

Office:

622 3371

Yard:

625 6923

IZ AVSTRALSKÉ LIRIKE

Zbral, prevedel, uredil
Bert Pribac, M. Lib.

JUDITH WRIGHT se je rodila 1915. leta blizu mesta Armidale v državi Novi Južni Wales. Dokončala je samo dekliško gimnazijo. Drugače je pesniški samouk. Izdala je že sedem pesniških zbirk. Zdaj živi v Brisbanu in piše kritične eseje v avstralskih časopisih in revijah. Piše tudi otroške pesmi. Je poročena. Zaslovela je predvsem s pesniško zbirko *Woman to Man* (Žena možu), ki je izšla leta 1949 v Sydneyu. Tej zbirki je sledila *The other half* (Druga polovica). Wright zelo lepo in intimno podživlja ljubezen, pa najsibodi erotično ali duševno. Bila je pravo odkritje in je zaslovela po celem angleško pišočem svetu zavoljo svežine odkritosti in pa moči s katero opisuje rast, ljubezen, rojstvo in pa predvsem ženski pogled na moškega in na medsebojne odnose spolov. Vsekakor je Wrightova najboljša med avstralskimi pesnicami, pesnica svetovnega slovesa.

Judith Wright: ŽENA OTROKU

Ti, ki si bil tema v meni, si ogreval mojo
polt,
tam, kjer iz temin je vzknilo seme.
Potem sem ustvarila v sebi cel svet
in vse kar zdaj vidiš in čuješ
se je pretakalo v sanjah moje krvi.

Tam so se premikale brez števila zvezde,
in živobarvane ptice in ribe so plesale
in tam so drseč plavale celine.
Ves čas je vse to ležalo v meni,
tudi zavest in ljubezen, ki niso
še poznale svoje ljubljene.

O, vozal in žarišče sveta,
globoko te držim objetega v vrelcu
odkoder zbežiš a ne ubežiš,
v studencu, ki še zrcali tvoj speči lik,
ki še vzdržuje gibanje tvojih tkiv.

Glej, jaz usiham, ko ti se pneš iz mene
in čeprav boš plesal v živih lučeh,
jaz sem še vedno prst in korenina
in steblo sem, ki je napajalo sad,
in vez sem tudi, ki te zveže na noč.

Judith Wright: ŽENSKA PESEM

Razgibaj se v meni moj dragi,
kajti sonce skoraj vzide,
sonce, ki bo na široko
razprlo zenice tvojih oči.

O, le prebudi se v meni preljubi,
ker nož dneva se tako blešči,
nož, ki te bo odrezal od niti,
ki te veže na tkivo noči.

Danes te zgubim in najdem spet,
tebe, ki bi te moja kri rada obdržala
in predla in pela okrog te
čare in pesmi premnogih sanj.
Nihče te ne bo spoznal tako dobro,
kot sem jaz poznala vsak tvoj dih.
In vendar tam preko pragu
te čakata smrt in še dekle morda popred.

Zato razgibaj se v meni predragi,
čigar dolgove ne zmorem poplačati.
Bolest in tema te hočejo imeti
in strasti in tudi svetloba dne.

* Oktobra je minilo 137 let od rojstva, prejš- *
* nji mesec pa 75 let od smrti našega goriš- *
* kega pesnika SIMONA GREGORČIČA. Spo- *
* min nanj bomo tukaj skromno počastili s *
* ponatisom ene od njegovih zelo lepih pes- *
* mi iz venca IZ ISKRIC DOMORODNIH: *
* * * * *
* Mojo srčno kri škropite *
* po planinskih sončnih tleh, *
* kakor seme jo vrzite *
* po doléh in po bregéh. *
* * * * *
* Pómlad iz krvi rodila *
* cvetke tisočere bo *
* ter prijazno mi gojila *
* svoje nežne hčere bo. *
* * * * *
* Deve zorne, dečki zali *
* brali bodo rože te, *
* v kite bodo jih spravljali *
* devali jih na srce. *
* * * * *
* In srce jim bo ogrelo *
* cvetje, vzraslo iz krvi, *
* da za rod in dom plamtelo *
* bode jim do konca dni. *
* * * * *

Z LOVSKEGA POHODA (Nadaljevanje s 5.str.)

Nekakšne čudne pojave so začele ena drugi dopovedovati: "če bi bil jaz tam in če bi bil oni drugje, bi še kakšnega." Vedno bolj vesel sem postajal in zadovoljen, ko sem videl, da so moji fantje srečni z dogodki kateri so znani samo strastnim lovcom. Sicer sem tudi jaz poskusil srečo, ampak razdalja mi ni dovolila točnosti, ki je potrebna za uspeh. Svoje radosti pa le ne morem popisati, ker to je radost zaradi radosti svojega tovariša so-lovca.

Očiščeno divjad smo pospravili v vreče in jo odnesli do ograje, ter tam pustili, da pride naš Lojze po njo.

Pozneje v kampu, ob kozarčku piva so si fantje začeli ogledovati svoje žulje na nogah. Lojze je prinesel vode in leda ter malo počistil naokoli. Tudi novo pot si je zažigosal tako, da je predrl kolo na avtomobilu. Podaril mi je velikega kuščarja, ki ga je povozil. Kot Aboriginali, sem kuščarja začel takoj peči na žaru. Fantje so se nekako obotavljali takšne zakuske, tako, da je meni ostalo več kot dovolj. Frank Obit je malo protestiral, ko se je vrtel okoli kuhinje v kateri je že Josip pripravljaval kosilo, za katerega smo kasneje vsi potrdili, da je bilo zares odlično in okusno. Frank je še nekaj godrnjal, da ne mara več hoditi z Josipom in Francom, ker hodi tako hitro, da ju ne more dohajati. Podaril je še, da starešina hodi bolj počasi, se včasih ustavi, malo pogleda za sledjo, si sezuje čevlje in si zavije tisto njegovo cigareto marihujano tako, da človek ni nikoli utrujen.

Pozneje istega popoldne smo šli malo na obisk k mojemu kmetu, ki nas je bil zelo vesel. Z njim smo se zadržali v pogovoru nekaj časa, njegovim otrokom pa smo podarili čokolado. Otroci nas lovce kličejo "čokolat men", ker jim vedno kaj prinese mo. Gospodarju in njegovi ženi smo podarili steklenico belega vina, za kar sta nam bila zelo hvaležna.

Po vrnitvi nazaj v kamp so nas že čakali trije pečeni prašiči, katere je pripravil Josip. Bili so odlični. Josip je pozneje uplenil še dva zajca, lisica pa je bila za njega prezvita zver, kot je izjavil.

V ponedeljek zjutraj, ko so bile naše skrinje že polne in bi bilo škoda naprej pobijati divjad, smo sklenili, da se po kosilu vrnemo nazaj v Sydney.

Lojze, ki je imel vedno kaj pametnega za povedati je tudi tokrat izjavil:

"Hvala Bogu, da so samo njihovi padali in ne naši." Mislil je seveda na prašiče.

Pot nazaj v Sydney je bila zelo ugodna, tako da smo prišli domov okrog pete ure popoldne brez kakršnihkoli problemov.

POSEBNA ZAHVALA
LOVCEM

Ob tej priliki bi se rad zahvalil vsem sodelavcem za odlično vedenje in pravilno ravnanje z orožjem ter nepozabno družbo po kateri hrepeni vsak odgovoren lovovodja in sleherni lovec. Spoštovani lovci-prijatelji: Obit, Farkaš, Gominšek, Tomažič, tisočera hvala! Pri meni ste dobili lep ugled. Pokazali ste svoje zmožnosti in družabnost. Ponosen sem, da se lahko družim z vami in delim trenutke sreče in veselja v loviščih. Istočasno pa želim, da bi tudi ostali naši lovci na isti način uživali to lovsko srečo ter delili družabnost med seboj.

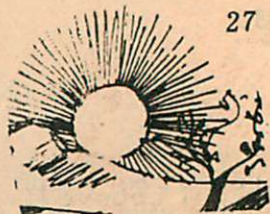
Iskreno hvaležnost izročam vsem našim lovcom in drugim ljubiteljem lovstva, ki še niso člani naše družine, za trud in požrtvovalnost katero nudite pri delu in celem gibanju naše družine. Hvaležen ostanem vsakemu kdor pokaže dobro voljo in poštene odnose med svojo družbo. Upam, da boste tako še naprej ostali. Hvala tudi našim Slovincem, ki prihajajo na naše zabave, kjer radi vidijo lovce v lovskih oblekah.

Zahvalil bi se rad tudi tvrdki BETTER FOOTINGS, katere lastnika sta Ivan in Fanika Zafošnik. Za naše lovce sta nabavila tri lepe in okusno izdelane pokale. Hvala!

Vsem prijateljem, rojakom, članom, še posebno pa lovcom, želim srečno in veselo Novo leto !!!
Henrik Jurišević

Jože Žohar:

LJUDJE Z GORIČKEGA

Domačije, skrite med snežnimi odejami dreves, so bile še vedno zavite v spancu zimskega jutra. Nad dolinami in griči je vladala tiha spokojnost, katero je od časa do časa zmotilo le petelinje oznanjanje bližajočega se dne. Včasih se je oglasil kak pes, vznemirjen mogoče zaradi predolge noči, mogoče zaradi mraza ali pa lakote. Zimske noči so namreč tukaj vedno zelo dolge, dnevi pa kratki.

Skoraj cel teden je rahlo snežilo, tokrat pa je bilo nebo jasno. Snežna skorja je bila samo malo zamrznjena. V mesečini se je lesketala kot kristalna blazina posuta z neštetiimi drobnimi iskricami.

Oče Lajoš, dolg in suh kot topol, je gazil spredaj. Sneg pod njegovimi težkimi škornji se je udiral in pri vsakem njegovem koraku je zaškripalo. Žena Giza je sledila njegovim stopinjam. Hodila sta molče. Le mali Pištek se je potožil, da so očetove stopinje v snegu za njega preveč narazen. Komaj ju je dohajal. Ni si pa upal biti preveč glasen. Ne bi rad vzbudil očetove jeze, ki mu je že zažugal, da ga pošlje nazaj domov. Tega pa ne bi rad kajti bilo je prvič, da so tudi njega povabili na koline. Zdelo se mu je imenitno, da ga imajo že za tako velikega.

Bilo je še temno. Pišteka je bilo kar malo strah takole capljati za očetom in materjo. Bal se je ozreti nazaj. Dedek mu je nekoč rekel, da ima strah strašno velike rogove. Streslo ga je - kaj če mu ti rogovi sledijo za hrbtom in ga bodo zdaj zdaj nabodli? Najrajši bi se prijel matere za krilo. Tako bi vsaj čutila, če bi ga zgrabila kakšna stvar, zdaj ga pa lahko odnese sam vrag in niti mati niti oče ne bosta tega opazila. Stisnil je zobe in si hotel dopovedati, da je vendar mož in pol. Pravijo celo, da bo drugo leto že lahko začel obiskovati šolo, torej že mora biti nekaj resnice v tem. Spomnil se je neke knjige in slik v njej, ki jo je slučajno staknil na podstrešju stričeve hiše. Kaj ni bil tam narisani sam gospod hudič? V kadi vroče smole poleg njega so se kuhale čarovnice, grde kot gnile gobe. Hudič je stal na eni nogi, ki je bila bolj podobna kozji kot človeški, z drugo pa je poganjal pedal brusilnega kolovrata. S parkljastimi rokami je pritiskal neko babnico k brusu in ji brusil jezik, da se je kar isknilo. Z dolgim repom je babnico mlatil po debeli bučasti zadnjici. Ta pa je izgledala kot da ji vse to prija. Stric mu je povedal, da babnici prija, ker ji menda takoj pride, ko jo hudič z repom ošvrkne. Pišteku ni šlo v glavo kaj pride babnici - verjetno slabo ali kaj takega. Nezavedno se je ozrl in noče so mu za trenutek obstale v grozi: izpod smrečice v snegu je priskakljal zajec in se izgubil med grmovjem. Pištek je skočil za materjo in se je oprijel za krilo. Hudič bi lahko bil preoblečen tudi v zajca.

Šli so mimo Bečovega mlina in prečkali most čez Ledavo. Mlinsko kolo na vodo je bilo pokrito s snegom. Že nekaj tednov nihče ni mlel. Voda se je leno prelivala čez jez, se razbijala na dnu in potem pomirjena odtekala dalje. Vrbe ob stranskem pritoku so stale gole in zgrbančene. Zgodaj spomladi bodo tod okrog pognali zvončki, in regrat malo kasneje.

Giza je zdaj z eno roko vlekla Pišteka, v drugi je nosila cekar. Sestra jo je prosila za ajdovo in proseno kašo za klobase. Ljudje si pač moramo vedno pomagati, ker če si sami ne bomo, kdo nam bo potem, si je mislila. Vaščani živijo tukaj kot ena velika družina, čeprav so tako razkropljeni po teh hribih in dolinah. Vsak ve skoraj vse o vsakem drugem, vsak se trudi, da bi iz te rodovitne zemlje pridobil kar se pridobiti da, zase dovolj in še malo za prodajo, če le mogoče. Gizo je srce bolelo, ko so pred meseci zaklali njeno svinjo. Skoraj celo leto jo je krmila in ji dajala najboljše kar ji je mogla dati, samo da bi bila čimbolj tolsta. S tem je nekako tako kot z otrokom: od malega si z njim, skrbiš za njega in se ga navežeš tako da ko pride ura ločitve, ki pač mora vedno priti, ti je težko. Ampak potem, ko je ponehalo predsmrtno kruljenje svinje in ko je bilo že skoraj vse opravljeno, potem je bila Giza vedno ponosna, ker njen trud ni bil zaman: bilo je dosti mesa in masti, klobas in ocvirkov. ▶▶

LJUDJE Z GORIČKEGA

K sestri je vedno rada hodila. To ji je pomenilo vračanje na njen nekdanji dom. Tam je preživela svojo nedolžno mladost dokler je Lajoš ni odpeljal. Bratje in sestre so se odporočili, razen Irme seveda, ki je morala ostati na gruntu potem ko nobeden od bratov ni hotel tega prevzeti. Bratje so se porazgubili po svetu s svojimi ženami. Menda so sanjarili kako je povsod drugod lažje kot pa na kmetiji v teh revnih krajih. Dva sta nekje v Nemčiji, drugi pa je verjetno znorel, ker se je odpravil tja kamor bi si človek najmanj mislil - v Avstralijo. Sestre so bile pametnejše. Poročile so kmečke fante. Razen Mariške seveda, ki je postala v mestu gospa. Oče in mati jim ne bosta mogla nikoli oprostiti, tem nehvaležnim fantom. Najbrž ju je tudi to postaralo. Že, ona dva v Nemčiji sta vedno kaj poslala starima in tudi denar. Ampak z denarjem se dana ljubezen ne da poplačati.

Lajošu se je zdelo, da hodijo prepočasno. Obstal je poklical malega Pištaka k sebi, ga dvignil in si ga posadil na rame.

"Tako, zdaj bomo pa hodili malo hitreje, da nas ne bodo čakali. Misliš ti, mulc, da te bom vedno tako nosil?"

"Ati, ne morem hoditi tako hitro kot ti, niti nimam tako dolgih nog kot so tvoje noge."

"Noge ti bodo že zrasle, toliko prej, kolikor več boš hodil. Gotovo pa ne boš ti mene nikoli nosil tako kot zdaj nosim jaz tebe, najbrž niti takrat ne, ko bodo moje noge odpovedale, ko bom star, zguban in tudi lahek."

"Kdaj pa bo to, ati?"

"Da, kdaj bo to... nevem, morda pa takrat, ko boš ti zrasel večji od mene."

"Ati, jaz bi rad bil velik že zdaj, da bi lahko držal svinjo. Ne bi me bilo strah hudiča. Poiskal bi ga, mu populil rogove in ga vlekel za rep skozi pekoče koprive."

Lajoš se je nasmehnil. Tak je torej ta sin! Ko sta ga z Gizo dobila, mu je bilo zelo nerodno. Ni vedel kako bi prijel malo štruco, ki so mu jo silili. Ni vedel kaj naj bi z njo počel. Dokler je bilo tako, se je Lajoš najrajši umaknil, si našel ta ali oni opravek. Le počasi se je navadil na novega člana v družini. Toda, ko se ga je enkrat navadil, je komaj prestal brez njega. Vedno

je komaj čakal, da se je vrnil z dela. Zadnje leto je Pištaka začel celo jemati s seboj na polje. Med oranjem mu je pobič gonil konje dokler se ni naveličal. Potem bi ure capljal za njim po svežih brazdah, gledal kako se zemlja obrača in kako iz nje lezejo črvi in hrošči. Vse je hotel vedeti in povsod biti zraven. O, ja, sčasoma bo otrok že naučen vsega.

Med tem se je že zdanilo. Približevali so se Irmini hiši, ki je ždela tam skrita pod snegom. Iz dimnika se je že kadilo. Verjetno so ženske zakurile in pripravljajo krop.

Na gumnu je že stalo veliko korito. Na dolgi mizi so ležali nabrušeni noži, velike posode in steklenica z žganico.

Lajoš je odložil Pištaka in stopil med moške. Giza je odšla v kuhinjo k ženskam.

Koline so bile vedno nekak družinski praznik in ritual, ki je skoraj vedno potekal po nekem ustaljenem redu. Tudi tukaj je bilo vedno tako. Sneg pred gumnom je bil odstranjen, prav tako na dvoiršču.

Irma je kak dan prej lepo pospravila hišo in napekla kar je bilo potrebne-ga. Predno bo vse končano bo minil dan.

Najprej je bilo treba odpraviti z zajtrkom. Zbrali so se v veliki črni kuhinji kjer je bilo prijetno toplo in kjer je dišalo po kavi. Na hrastovi mizi so bili vrtanki, taki z rumenkasto-rjavo zapečeno skorjo in z mehko in belo sredico kot sveže zapadli sneg. Poleg so bile postavljene porcelanaste kavne šalice, ki jih je stari Geder kdovekdaj prinesel iz Buda-pešta in jih je Gederka čuvala bolj kot svoje zdravje. Moški in ženske so posedli okrog mize, otroci pa so čakali na klopi pri peči, da pride vrsta tudi na njih.

Stari Geder je bil še vedno neke vrste vodilna oseba v družini. Odkril je svoj klobuk, se s komolci naslonil na mizo in začel moliti:

"Oča naš kej si v nebesaj..."

Drugi so molili z njim. Po molitvi je Geder vzel nož in narezal vrtanke, med tem, ko je Gederka vsem nalila kave. Moški so si v dišečo kavo dolili žganjice in nato v njo pomakali bele kose vrtankov.

(Dalje prihodnjč)

LOJZE KOŠOROK:

V ZMEDI IN ZAGATI

Tisti, ki radi čitamo se včasih čudimo nekaterim piscem kako so globoki v svojih mislih in njih razsežnosti duha. Tako občudujemo tudi druge umetnike, znanstvenike in mislece, kateri so družbi doprinesli veliko koristnega in lepega. Nekateri če že ne obožujemo jih vsaj občudujemo in visoko cenimo.

Na drugi strani pa s preplahom in grozo opazujemo nizkost in omejenost nekaterih ljudi, ki človeški družbi škodujejo, povzročajo zmedo in gorje. In taki ljudje mislijo, da so nekaj posebnega.

Tako, žal, misli tudi naš znanec Jože Komidar, ki že dolga leta živi na južni obali N.S.W., v Dapto-u. Pred leti je ta mož kar lepo sodeloval s slovensko skupnostjo v Wollongongu, v okviru tamkajšnjega društva PLANICA in ga vsa slovenska srenja dobro pozna. Tudi on izgleda, da je nekaj "posebnega"! Res in glej, štuli se med avtorje in pisce.

Pred nedavnim je izdal v samozaložbi knjigo, - je nekaj med knjižico in brošuro-, pod zvenečim naslovom THE GLIMMER OF HOPE in to kar v angleščini. Ta brošura ali knjiga obsega 87 strani s precej velikimi tiskarskimi črkami, nemara radi boljše reklame in manj za brati in prežvečiti Poleg popisanih strani je še kak ducat obledelih fotografij, nekaj slik iz njegove ožje domovine, Loške doline in nekaj posnetkov domobrantskih borcev, ter generala Rupnika itd.

Zanimalo nas bo kaj je Joža napisal? Sam se v svojih sestavkih opravičuje, da ni pisatelj in da je njegova angleščina preprosta. No v teh trditvah nas ni razočaral. Pravzaprav opisuje v nekem "svetem" neredu svoje spomine iz bratomorne vojne, iz težkih časov, ko je moral mali slovenski narod odločati sam o svoji lastni usodi, -biti ne biti! On se tega ni zavedal in ni znal odločati, bil je mlad! Življenska pot ga je zanesla i v partizane i domobrante, kjer je ostal do konca vojne in nato pot v begunstvo.

Povezava njegovega pisanja ni smiselna in se izgublja v labirintu pred-med-in povojnega časa in tako v tem branju ne najdeš ne repa ne glave. Mrgoli protislovij iz katerih se sam ne znajde in se zapleta kot maček, ki lovi svoj lastni rep. Na najnaivnejši način potvarja zgodovinske dogodke ali jih v svoji naznanosti in naivnosti ne vidi.

Mož zdaleka ni kos nalogi, katero si jo je sam zadal. Zato smo mu lahko hvaležni, da tega umotvora ni napisal v slovenščini. Če je napravil avstralski literaturi kako medvedjo uslugo, ko neusmiljeno mrcvari angleški jezik, pa se naj Avstralsci sami pomenijo z njim. Niti ni napravil usluge "ideologom in borcem domobrantske garde", ker vse to njegovo zmedeno pisanje je le bedna kopija, ki jo je pobral iz vse mogoče slovenske literature politične emigracije iz južne ali severne Amerike.

Celo Slovenijo, za katero svobodo se še danes bori, postavlja v kaj majhno in klavrno poniževajočo luč, ko pravi, da je komaj tako velika kot kaka večja avstralska farma in ni potrebno, da bi bil najbogatejši človek na svetu, da bi jo kupil.

Omenja tudi predvojno srbsko okupacijo Slovenije z mržnjo do Srbov a v isti sapi povečuje predvojno demokracijo v Jugoslaviji. Trdi tudi, da je Rdeča armada postavila Tita na oblast v Jugoslaviji. Če bi tako mislil 1948. leta bi še bilo razumljivo. Vidi se kako malo Joža pozna naj-novejšo zgodovino.

Vsekakor ni vredno izgubljeni besed, žal mi je kot Slovencu le to, da avstralski javnosti na tak način predstavlja našo domovino. Potvarja resnico, dejstva in celo zgodovino naše zemlje. To so težke stvari, ali se zaveda moralne odgovornosti, ki jo ima kot pripadnik slovenskega naroda? Očividno ne! Kaj si bodo mislili o nas Avstralsci? (dalje nasled.str.)

30 v zmedi in zagati

Žal mi je, da si po tolikih letih ni izbistril malo razuma, da bi videl vsaj logiko. Tu se ne gre za politično prepričanje, pač pa za resnico in dejstva, ki so na dlani. Poleg tega mislim, da je to le ščuvanje, sejanje mržnje; oči=vidno bi nakateri radi videli, da bi Slovenija postala druga Sever=na Irska?

Marsikdo te bo po pravici vprašal, le kaj si iskal kot "protikomuni=stični borec" v domovini 1972.1.? Vemo kako si se trudil, da bi šel domov, da se ti doma ne bi kaj "zgodilo"! Ko pa na strani 87 svo=je knjige daješ ostalim nauke: "kar moramo narediti je to, da ne obi=skujemo Slovenije ali Jugoslavije in tudi ne pošiljamo nobenega de=narja našim sorodnikom...!"

Da je ironija še večja je v ta svoj književni "zmazek" vtaknil še fotografijo, kjer je s svojo sopro=go slikan z g.in go. Whitlam s sku=pino Slovencev. To skupino Sloven=cev sestavljajo še: Mirko Ritlop, Slavko Vaupotič in Marija Košorok, ta skupina Slovencev je 1974. leta bila včlanjena v slovenska društva katera so po vaši logiki vaše bra=tovščine "protikomunističnih bor=cev" veljala takrat pro-titovska društva. In od podobne baže ljudi je tudi Whitlam, tedanji ministr=ski predsednik bil proglašen za socialista in komunističnega simp=tizerja. Torej bi ta "skupina" i=mela vso pravico do legalnega po=stopka. Vsekakor ti ne spadajo v te knjižne zmazke tvoje bratovšči=ne!

In da je avtor knjige, "Žar upanja", če je ta moj prevod pravilen, že v veliki zadregi in zmedi, nam potr=juje članek v MERCURju-po lastni izjavi avtorja- baje so jugoslovan=ske oblasti zaprle nekega njegove=ga prijatelja, ki živi v Avstriji, ob priliki obiska v domovini. Ba=je ga skupno z avtorjem dolžijo za vojne zločine. Torej je to delo že obrodilo (negativne) sadove!

KDO JE BIL LADISLAV KIAUTA

(nadaljevanje z 10. str.)

"Da," pravi Kiauta. "Govorilo se je res, da mu je najvišja cerkvena oblast prepovedala opravljati verske obrede, toda na terenu tega ni bilo opaziti. Vedno je imel dostop v zakristijo in do oltarja, še pose=bej pri župnikih, ki so odkrito sodelovali z OF, kakor na primer stari župnik v Babnem polju. Velikokrat sva bila tudi go=sta župnika v Prezidu, ki je tudi sodelo=val s partizani in pisal pesmi. Hodila pa sva tudi po drugih župniških in razlagala pomen osvobodilnega boja. Včasih uspešno, včasih zaman."

Biseri srca

"Potem se nekaj časa nisva videla, ker sem imel jaz opravka v javorniških hribih s tehniko, srečala pa sva se spet na po=hodu, ko je 14. divizija krenila iz Bele krajine na legendarni pohod na Štajersko. Na tem pohodu so se izrazito izkazale plemenitost, dobrot, zavzetost za skupne cilje in srčna pomoč soborcem tega vzor=nega ljudskega duhovnika."

Jože Lampret je na kočevskem zboru pos=tal član SNOS, leta 1944 pa član pokrajinskega odbora OF za Štajersko. Ker mu je mariborski škof dr. Tomažič po vojni prepovedal opravljati duhovniško službo, je Lampret nadaljeval z družbenopolitičnim delom in postal član okrožnega odbo=ra OF v Mariboru, pozneje pa tudi zvezni in republiški poslanec. Opravljal je tudi dolžnost sekretarja verske komisije pri predsedstvu vlade LR Slovenije. Po njego=vi zaslugi so v Sloveniji leta 1949 ustanovili napredno Ciril -Metodovo društvo. Toda rehabilitiran je bil v cerkvenih krogih šele nekaj let pred njegovo smrtjo, ko je postal profesor teološke fakultete v Ljubljani. Umrli je 21. maja 1969 v Ljubljani.

Jože Lampret je bil med ljudmi silno priljubljen, kot napreden duhovnik, poštenjak in borec zoper krivice že pred vojno, kot imeniten govornik in organizator požrtvo=valen in neustrašen borec, ki je bil vedno pripravljen vsem pomagati, pa v časih osvobodilnega boja slovenskega naroda. Zato je prav, da so v teh dneh počastili spomin na tega moža.

ACROSS THE BRIDGE of LOVE

by PAULA GRUDEN

The antisocial behaviour of the youth of today seems to be the most important question at the present time. So it seems when one watches TV and reads the newspaper.

At the same time we are in danger of war, from which we disassociate ourselves saying that "we can't do anything about it."

How wrong we are. Our youths in spite of our dislike for the way they are handling their lives only because, we, the elderly of today did not care for them as we should, have a better way of thinking in terms of human rights than we had and have.

We simply obeyed authority from the lowest to the highest power, no matter how wrong the decision of people in power were. Now we don't care, just talk.

We became hypocrits, living by double standards, chasing the wrong values, not realizing that our children are more and more realizing how wrong we were and are.

We preach what we can't teach. Teaching means not just theorizing but proving our theories by putting them in practice, living by giving example.

We're all the time preaching honesty. But are we honest? We preach peace! Are we peaceful? We preach tolerance. But are we tolerant? We talk about morals to no end. But are we moral?

Our children see our hypocrisy at almost every step they take, be it at home, in the school, with the church, at work, in our social life, in the political wheelings and dealings, at home and in international and global affairs.

We too, when we were young, saw the wrong doings of the elderly, but we never questioned them, at least not aloud. Why not? Simply, because we were denied the freedom of thinking, let alone of speaking and acting.

Freedom was something given to us when we reached the age of 21. We did not speak and very few ever thought of human rights.

Owing to the fact that there is such a thing as the evolution of human mind, people especially the young, are more

and more aware of their rights. They are rebelling and rightly so. They are rebelling against the rich growing richer. They are rebelling against the warmongers, they are rebelling against pollution of the soil, waters and air.

They are rebelling against the corruption of human conscience. They want to live decent, dignified lives. They need to work, they need to create homes, they need to have families. But can they?

Unfortunately, the world is ruled by politicians who are dedicated, not to humanity but to their political ideologies. These people are ruled not by love, but by their false pride, by their prejudice, and by their position of power.

Power, prejudice and pride shall be the downfall of our civilization - unless we, all of us realize our right to life and take freedom in our hands.

We should join the protesting voices of the young. The gap between the elderly and the young is the apathy of the older generations, who do not want to admit their mistakes in the past, and who do not care to join the young, believing that we can not change the present.

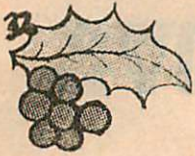
Of course we can change the present. We can change it with mass demonstrations of loyalty for: the needy, the hungry, the unemployed, the exploited, the neglected, the enslaved. I do.

We can change the world for the better by joining in the protests against the pollution, against the corruption in the government, against the accumulation of the wealth for negative purposes, against the nuclear armament.

One does not have to shed blood in order to obtain human rights. All the peaceful demonstrations of the youths on various continents are of no use at all, if we the elderly don't join them.

The masses, not the nuclear weapons, have all the power in the world to establish the peace on Earth, where we should live, not only teach, the brotherhood of man - the love of life. That is what life is all about.

Love is the "unreachable star" that we are dreaming of but not reaching for.

ACROSS THE BRIDGE of LOVE

Love is the one and only cause that people all over the Earth must unite for, if we want to preserve life.

We are running down the hill, out of love. We are losing the battle of survival because we don't know what the real values are.

Here and there are small groups of people who are desperately clinging to their faith in love, hoping that the rest of humanity shall join them; they are the people who possess the love of self, the kind of love we all should possess in order to "love our neighbour". They are the salt of the Earth.

All people are neighbours: from family to family, from house to house, from state to state, from continent to continent.

We all are descendants of the very first parents, and all the generations to come are of the same family: the human species.

SILENT NIGHT

*Silent night, holy night!
All is calm, all is bright,
Round you Virgin Mother and Child!
Holy Infant so tender and mild,
Sleep in heavenly peace,
Sleep in heavenly peace.*

*Silent night, holy night!
Shepherds first saw the light,
Heard resounding clear and long
Far and near the angel song;
Christ the Saviour is here,
Christ the Saviour is here.*

*Silent night, holy night!
Son of God, oh how bright
Love is smiling from Thy face
Peals for us the hour of grace;
Christ our Saviour is born
Christ our Saviour is born.*

Love of the human species is the self-love. Selfishness is the enemy of society, the enemy of brotherhood. Love the true love, is an absolutely endless subject because it is encompassing all life. It is vast as eternity and real as life.

To pursue the path the path of universal love that is nothing else but love of self multiplied by the number of people on Earth, is really very simple, if we refuse to be greedy.

Love should be universal religion if we want to save the life on Earth. Unfortunately too many a war was fought because of religion. Christ taught love, not war. Yet wars are fought in the name of God. "Thou shall not kill" taught Christ.

MY NEED

*I need to be useful,
I need to be needed,
I need to be good,
I need to be loved.*

*By setting this example
I wish to be remembered
for trying to walk
the path of wisdom
like the sunflower
following the trails
of sun that shines
on everyone and all
with equal passion.*

(Pavla Gruden, Mexico 1972)

If you are a Christian, stay with Christ. He teaches love. Do not even think of going to the war for the sake of religion - you shall kill your conscience! When your conscience is dead, the love of self is replaced by selfishness - the curse of our time.

Just as violence breeds violence, prejudice breeds prejudice, greed breeds greed, so does love breed love.

If you wish to love yourself well, help the needy if you can. If you can't, ask those who can. Help breeds help. Be kind to one another. To serve the community does everyone good. Brotherly love knows no violence, prejudice and false pride. Brotherly love knows compassion, equality and dignity. Those are the qualities we possess if we have the true love of self. And those are the qualities self-love breeds.

Love your neighbour through yourself and you are making this world a better place. (To be continued)

Gorenje Pacific

Širom cele Evrope poznani proizvajalec in izvoznik izdelkov bele tehnologije, Gorenje, tukaj znan kot GORENJE PACIFIC, z glavnim sedežem v Jugoslaviji, se je pred kratkim pridružil tedniku Womans Day in podjetju Masterfoods, da s skupnimi močmi priredijo širom Avstralije tekmovanje v kulinarčni umetnosti.

Tednik Womans Day, ki je to tekmovanje podprl, je vprašal svoje bralke za najbolj priljubljene recepte. Na podlagi prijav z vseh strani Avstralije, je bilo izbranih 5 državnih zmagovalk.

GORENJE PACIFIC, ki uvozi v Avstralijo tretjino vseh hladilnikov, pa je vsako zmagovalko nagradilo z enim novih štedilnikov, ki so jih uporabljali pri tem tekmovanju.

Spodaj na sliki je pet državnih zmagovalk, skupaj z Bobom Rycroftom, menažerjem GORENJA PACIFIC za državo Novi Južni Wales, takoj po zaključku natečaja. Od leve proti desni so: Judith Rose

iz Queenslanda, Mechtildes De Mello iz Victorije, Elisabeth De Koke iz Južne Avstralije, Winsome Rule iz Zahodne Avstralije in Beth O'Toole iz Novega Južnega Walesa.

GORENJE PACIFIC, naše slovensko podjetje na katerega smo lahko upravičeno ponosni, je pred kratkim dalo na avstralsko tržišče tudi pralne stroje. Vsi izdelki tega podjetja so na avstralskem trgu zelo cenjeni in iskani.

SLOVENIJA

JE SEDAJ

NAJBЛИŽJA

11 LET Z AVSTRALIJO 1970 — 1981

**DVAKRAT NA TEDEN JAT-ov DC-10-30
NA LINIJI V AVSTRALIJO !**

Cena povratnih kart do Ljubljane

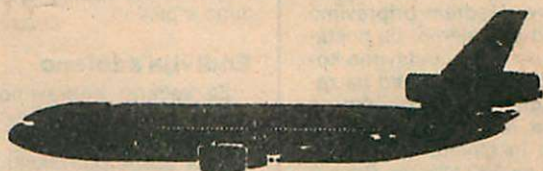
odvisi od časa kdaj odpotujete in se vrnete.

Avion JAT-a odhaja vsako sredo in nedeljo ob 12.10 iz SYDNEY-a
ob 14.30 iz MELBOURNE-a

Prihod v LJUBLJANO v ponedeljek in vsak četrtek ob 09.40 uri.

Povratek iz LJUBLJANE vsak ponedeljek petek ob 19.40 uri

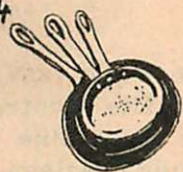
In prispe vsako sredo in nedeljo
ob 07.10 v MELBOURNE
ob 09.30 v SYDNEY

**PRI NAKUPU VOZOVNIC.
NAJHITREJŠE, NAJPRIJETNEJŠE
UŽIVAJTE V KOMFORTU AVIONA S ŠIRO-
KIM TRUPOM
ZA VSE INFORMACIJE SE OBRNITE NA
VAŠO POTOVALNO AGENCIJO
ALI NA**

SYDNEY: 126 PHILLIP STREET SYDNEY 2000,
TEL. 221-2899, 221-2199
MELBOURNE: 124 EXHIBITION STR. MELBOURNE
3000, TEL. 63-6017, 63-6191
PERTH: 111 ST. GEORGES TERENCE 6000 PERTH
TEL 322-2932, 322-2032

Medeni zavitek

Iz vlečenega testa spečemo zavitek, z nadevom iz medu in mletih lešnikov.

Za testo potrebujemo: 150 g moka, malo soli, 1/2 žličke kisa, 4-8 žlic vode, 2 žlici olja. Za nadev: 250 g gostega medu, 1/8 litra sladke smetane, 3 rumenjake, 2 žlici ruma, 350 g mletih lešnikov, 100 g sladkorja, za noževu konico cimeta, maslo ali margarina za pekač, sladkor v prahu.

Iz moka, soli, kisa, vode in olja zamesimo voljno, gladko testo. Položimo ga na krožnik in pokrijemo z ogreto skledo. Testo naj počiva pol ure. Medtem pripravimo nadev. Med segrejem, da postane bolj tekoč, nato odstavimo kozico s štedilnika, med med pa zamešamo smetano, rumenjake, in rum. Mlete lešnike zmešamo s sladkorjem in cimetom. Segrejem pečico na 180 stopinj. Prt potresemo z moko, na prtu najprej razvaljamo, nato pa razvlečemo testo, da je čimbolj tanko. Namažemo ga z medom, potresemo z lešniki. Zvijemo zavitek, položimo ga v namaščen pekač in pečemo 40 minut. Še vročega potresemo s sladkorjem v prahu.

Sardine s kislim zeljem

Hitro in poceni

Za večerjo spečemo narastek iz krompirjevega pireja, kislega zelja in sardin v olju. Neobičajna, vendar zelo okusna kombinacija.

Za 2 osebi potrebujemo: 1 konzervo sardin v olju (150 g), 1 zavitek krompirjevega pireja, mleko, sol, košček masla, 200 g že skuhanega kislega zelja, 2 žlici drobtin, 2 žlici sesekljane peteršilja, 2 žlički masla ali margarine.

Sardine odcedimo na cedilu. Po navodilu z vrečke pripravimo krompirjev pire. Solimo ga, popramo in začiniimo z nastrganim muškarnim oreškom. Srednje veliko, nepregorno posodo namastimo z

maslom ali margarino. Na dno naložimo polovico krompirjevega pireja, na krompir damo kisto zelje, na zelje pa na koščke nalomljene sardine. Pokrijemo s preostalim krompirjevim pirejem. Potresemo z drobtinami, ki smo jih zmešali s sesekljanim peteršiljem in obložimo s kosmi masla. Narastek popečemo pri 200 stopinjah v 10 minutah, ponudimo zelo vročega.

Jabolčna pena z grozdom

Sadna sladica

Iz jabolk in grozdja, sadja, ki ga je sedaj v izobilju, pripravimo sladico.

Za 4 osebe potrebujemo: 750 g jabolk, 1/2 skodelice belega vina, 100 g sladkorja, 2 žlici marelične marmelade, 1/8 litra sladke smetane, 250 g grozdja.

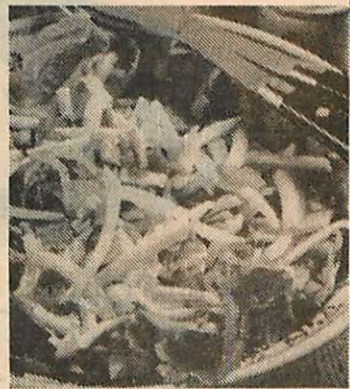
Jabolka olupimo, razrežemo na četrtine, odstranimo jim peščičišča. Krhlice kuhamo v vinu in sladkorju 10 minut, nato jih pretlačimo skozi cedilo in ohladimo. Ohlajenim pri-mešamo marelično marmelado in stepeno sladko smetano. Grozdne jagode umijemo in razpolovimo. V skodelice nalagamo plasti jabolčne pene in grozdnih jagod. Ponudimo s piškoti.

Endivija z zeleno

Za večerjo pripravimo okusno solato, zraven ponudimo še kruh in maslo.

Za 4 osebe potrebujemo: 300 g zeleninega gomolja, sok ene limone, glavo endivije, 100 g gnjati, 6 žlic olja, 3 žlice kisa, sol, poper.

Zeleno olupimo, umijemo in grobo nastrgamo. Pokapamo jo z limoninim sokom in pustimo stati v pokriti posodi 20 minut. Medtem očistimo in operemo endivijo, odcedimo jo in narežemo na ozke pramene. Gnjat narežemo na kocke, zmešamo jo s solato in zeleno. Zabelimo z oljem in kisom, solimo in popramo, premešamo.

V osnovni šoli v italijanskem kraju Moncalieri so imeli prijaznega tovariša Fausta Schintuja. Potem je tovariš lepega dne zbolel. Kar dolgo ga ni bilo med šolske klopi. Ko se je vrnil je v šoli zavladalo nepopisno presenečenje: "tovariš" se je vrnil kot "tovarišica"! Učitelj Fausto Schintu je imel že od malega težave s spolom. Namesto z vlakci in s pištolami se je igral s punčkami in namesto hlač bi bil najrajši nosil krila. Vse bolj neznosna želja po spremembi spola se mu je pred kratkim uresničila v Casablanci. V tri ure trajajoči operaciji, ki je stala sedem milijonov lir, so iz Fausta končno naredili Fausto. Videti je, da so se presenečeni učenci kmalu privadili na to spremembo, in na novo pečena "tršica" nima z njimi nobenih težav.

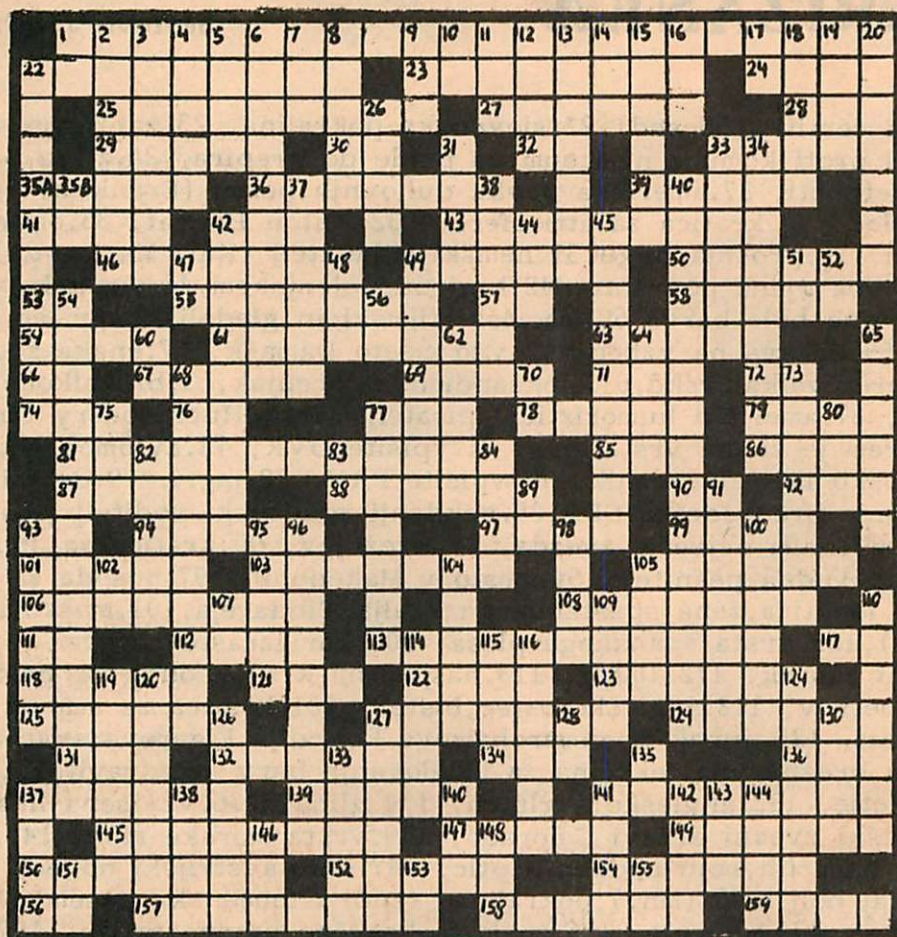
Iz "JANE"

Srečno
Novo leto
1982!!!

Vodoravno: 1.novoletna čestitka(5besed), 22.slovenska pokrajina, 23.zahrbtno delovati proti komu,opravljati proti komu z namenom,da pride do prepira, 24.žitna bolezen, 25.vrsta likovne umetnosti, 27.ameriška pevka duhovnih pesmi (Franklin), 28.izvir, 29.sadno drevo in plod, 30.kratica za atmosfero, 32.Anton Horvat, 33.omenitev, omemba, 35A.tisti,ki vodi, 36.prošnja Bogu,39.nemški skladatelj (Karl Maria von), 41.luna,ko je zatemnjena vsa njena površina, 42.kraj na Dolenjskem,43.vsakodnevni, 46.gašenje,49.kemična prvina bele barve,50.ameriški filmski in gledališki igravec (Robert), 53.Tone Pavček, 55.država na vzhodu,glavno mesto Damask, 57.enaka soglasnika, 58.moško ime, 59.prebivalka Irske,61.aleksandrinski učenjak,63.brezalkoholna pijača,66.Kardelj Edvard, 67.ameriški humoristični pisatelj Mark,"Huckleberry Finn"), 69.mesto v Švici po katerem je znana vrsta sira, 71.vpišite OVR, 72.avtomobilska oznaka za Maribor, 74.moško ime, 76.veznik, 77.vpišite PRV, 78.jagri, 79.del dinarja. 81.ime in priimek zdajšnjega predsednika SDS,85.nekdanji rodezijski voditelj (Smith), 86.ime pisatelja Levstika,87.naša največja zvezda, 88.Breznjev, 90.kratica za:opomba, 92.plemenska žival,93.pripovedna pesnitev, 94.mesto v Makedoniji, 97.posoda za rože, 99.v starogrški mitologiji lepotica,žena špartanskega kralja Tindareja,101.moško ime, 103.okoliši,okrožja, (mn.),105.vrsta španskega plesa, 106.kar izraste na čem, 108.žalostinka, 111.osebni zaimek, 112.100kg, 113.nasprotna kritika,odgovor na kritiko,117.sto kvadratnih metrov, 118.angleško:oster,bister, 121.kratica za amper, 122.žensko ime, 123.plesati, 125.junak Beaumarchaisove komedije Figarova svatba, 127.narava, 129.strupena brezbarvna tekočina za izdelovanje barv in zdravil,131.jugoslovansko letalsko podjetje, 132.angleško:škrlaten, 134.glina, 136.vzvišena lirski pesem, 137.mesto v ameriški zvezni državi Colorado, 139.vrsta morske ribe, 141.plinska napeljava, 145.vrsta izumrlih,noju podobnih ptic, 147.star avstrijski novec, 149.sredstva,ki naredo kaj bolj belo (mn.),pokrajina (tudi istoimenska pesem) v Španiji, 152.knjiga zemljevidov, 154.spanje, 156.znak za kemično prvino argon, 157.član akademije, visokošolec, 158.tisti,ki pase živino, 159.država v Afriki

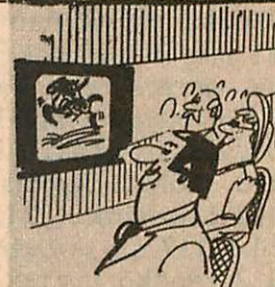
Navpično: 1.Stane Rozman, 2.danski parlament, 3.žensko ime, 4.pripomoček za barvanje, 5.etos, 6.napraviti komu sramoto, 7.neznanka v matematiki, 8.pokrajina v južni Afriki, 9.naziv za Črnogorca, 10.kratica za:Section Officer, 11.Adamova zapeljivka, 12.junakinja iz "Dr.Živaga", 13.majhni orehi, 14.sukanec, 15.mesto v Kanadi, 16.latinski izraz za pot,cesto ali način, 17.Ljubiša Samardić, 18.del imena albanskega voditelja, 19.alkaloid v čaju, 20.ožina med Italijo in Albanijo, 22.gumen plašč in zračnica (pri avtu npr.), 26.impresija, 31.ubožica, 33.objestnost, 34.naslov Hitlerjeve knjige(dve besedi),35B.pijača starih Slovanov, 37.mestece **pred** Bathurstom v NSW. 38.upor,40.nauk o žlezah z notranjim izločanjem, 42.socialna zdravstvena ustanova, 44.predplačilo, 45.mesto v Metohiji na Kosovem, 47.South Australia, 48.vpišite VIL, 49.namenoma, 51.različna samoglasnika, 52.enaka soglasnika,54.vnaprejšnja pripravljenost, ali določenost,tudi dovzetnost,nagnjenost k bolezni, 56.Jože Olaj, 60.arabski žrebec, 62.moško ime, 64.domača žival, 65.moško ime, 68.znamka pušk, 70.kratica za mililiter, 73.žensko ime, 75.Ivan, 77.vrsta žitarice,80.italijanska RTV, 82.pozitivna elektroda, 83.šestnajsta in trinajsta črka naše abecede, 84.značilna ptica Nove Zelandije, 89.znamka avstralskega piva, 91.vrsta vodne ptice, 93.nagrobni napis, 95.ime slovenske pevke Kohont, 96.naslov Boccacciove knjige, 98.zverina, 100.povedati,reči, lo2.Ljudska Republika, 104.jutrišnji dan,105.grška črka, 107.kazalni zaimek, 109.italijanska denarna enota, 110.isto kot 150.vodoravno,114.nerednost, 115.latinska kratica za:Jezus nazarenski,kralj Judov, 116.vrsta gline, 119.država v Afriki, 120.kraja, 124.ilo,126.paž,sluga, 127.sloji, 128.predlog,130.čaščena oseba ali malik, 133.v grški mitologiji ime zadnjega trojanskega kralja,ki je imel 50 sinov,135.znak za aluminij, 137.deska za sode,138.isti, 140.ime filmske igralko Gardner, 141.del roke, 142.jugoslovanska reka, 143.reka v Angliji, 144.rusko moško ime, 146.z veseljem, 148.vpišite ISP,151.Ronald Reagan,153.Ložje Košorok, 155.Ludilfovo število

Vesele praznike!!!

Ognjenik Etna ne bruh samo iz dveh glavnih kraterjev, ampak tudi iz več kot 900 manjših žrel, imenovanih »eruptivni stožci«.

Prve kinematografske dvorane v Združenih državah Amerike so splošno imenovali »nickelodeon«, ker je vstopnica stala 1 »nickel« (kovanec za 5 centov), »odeon« pa je bil antični grški avditorij za glasbene prireditve. Da so filmi nemi, ni pri tem nikogar motilo.

...PA JE!

REŠITEV KRIŽANKE IZ 27. ŠTEVILKE:

Vodoravno: Pitagora, rt, Zevs, TD, Ivana, os, torpedo, tur, Regina, Travolta, Lika, aroma, ravnilo, Mg, Rim, Ra, tat, gnada, orada, Irec, Odisej, nprav, nit, de, Ibsen, boa, obadi, Ahajec, sto, skiro, EK, aparatura, et, Bates, Aba, Ida, up, žanri, dinamit, mir, Lorca, Lara, Oto, Apih, LSD, nižina, starinar, tata, stas, go, ev, parodija, WA, tu, Seneka, poanta, Chopin, Rio Bravo, birt, Vuzenica, tea, Er, JAE, Ita, Ovid, ar, jaslice, trdnost, sova, naklada, njivica.

Navpično: PIRAMIDA; IVER; Tagore, animacija, Gana, RO, astatin, Rovinj, trola, zet, Edam, VO, Tukidides, dramatik, tangenta, plodnost, Tirana, RV, Rade, govoranca, Tosca, arak, rehabilitacija, Bergman, botra, apanaža, sramotenje, Ibar, Tito, ud, ep, ei, AD, urar, Žohar, Vida Aristotel, lina, TS, pipa, lajna, statve, NSW, Ag, Ave, ropotati, tiara, osnutek, dober, up, krivda, aorta, hrast, Ivica radon, za, Nord, cin, koc, ja, in, Ta, SJ, Si, VA

V garderobi nekega lokala nagovori enega od gostov majhen, neugleden možiček:

»Oprostite, ste morda vi slučajno tovariš Sever?«

Nagovorjeni nejevoljno zagode:

»Ne, nisem, zakaj pa?«

»Veste,« se v zadregi smehlja možiček, »jaz pa sem in ti-

sto, kar pravkar oblačite, je njegov plašč!«

»Kako se počutite?« vpraša psihiater pacienta, ki kar naprej tleska s prsti.

»Odlično.« In tleskne s prsti.

»Ali vas pogosto boli glava?«

»Nikoli.« In spet tleskne.

»Zakaj pa pravzaprav kar naprej tleskate s prsti?«

»To je proti slonom.« In tleskne s prsti.

»Ampak jaz ne vidim nobenih slonov.«

»Vidite, kako pomaga!«

UMRL JE EDVARD KOČBEK

LJUBLJANA Po daljši bolezni je v Ljubljani 3. novembra v 78. letu starosti umrl Edvard Kočbek, slovenski pesnik, pisatelj prevažalec in urednik. Bil je član Društva slovenskih pisateljev in PEN kluba. Kočbek je bil med ustanovitelji OF, član izvršnega odbora OF, AVNOJ, KNOJ, v prvih letih po vojni pa je bil minister v vladi Demokratske federativne Jugoslavije, podpredsednik prezidija ljudske skupščine LRS in glavnega odbora OF Slovenije.

SLOVIN NAJVEČJI IZVOZNIK VINA

LJUBLJANA Slovensko podjetje SLOVIN, ki ima 9 delovnih organizacij z okoli 6 tisoč zaposlenimi je največji prizvajalec vina v Sloveniji, hkrati pa tudi največji izvoznik vina v državi. Letos načrtujejo izvoz v višini 3.900 vagonov, leta 1985 pa naj bodo v Slovinu izvozili okoli 5.100 vagonov vina. Največji uvozniki teh vin sta Velika Britanija in ZRN, kamor na leto izvozijo okoli 2000 vagonov dobrega vina.

ELANOVE SMUČI

BEGUNJE Do konca leta bo iz matične tovarne ELAN prišlo na trg 450 tisoč smučí. V izvoz gre 60% smučí srednje in visoke kvalitete, nadaljnih 150 tisoč parov bodo izdelali v avstrijski Brnici ter v Elanovi tovarni na Švedskem. Letošnja proizvodnja bo tako dosegla 650 tisoč parov.

NETEHTNE IZJAVE KOROŠKEGA

GLAVARJA

CELOVEC Koroški deželni glavar Leopold WAGNER je ob letošnji podelitvi odlikovanj za usluge za osvoboditev Avstrije ocenil vso ma-

njšino za obrobno skupino katera hotenja je sicer treba upoštevati, toda demokratična politika mora biti vendarle naravnana po potrebah večine. Zanimovo je, da je to oceno izrekel prav v zvezi z odlikovanci ki so domala brez izjeme sami Slovenci!

ZAŠČITA SLOVENSKE MANJŠINE V ITALIJI

T R S T Italjanski predsednik vlade Giovanni SPADOLINI je ponovno zagotovil, da bo vlada izpolnila sprejete obveznosti v zvezi z zakonsko zaščito slovenske manjšine v Italiji. To je Spadolini dejal predstavnikom manjšine, ki jih je sprejel med svojim uradnim obiskom v Trstu.

Delegacijo Slovencev je sestavljalo 8 oseb raznih strank, je Spadolini seznanila s številnimi nerešenimi vprašanji in ga še opozorila, da se od podpisa osimskega sporazuma leta 1976 pa do danes to vprašanje ni premaknilo iz mrtve točke. Spadolini je odgovoril, da namerava njegova vlada izpolniti obveznosti do manjšine. S tem vprašanjem se bo ukvarjala posebna komisija, ki bo tudi v "stiku" s predstavniki manjšine!

LJUBLJANA IN SEČUAN - PRIJATELJSKI MESTI

PEKING Glavno mesto kitajske province Sečuan Čen Gdu in Ljubljana sta uradno postala prijateljski mesti.

Protokol o tem sta podpisala predsednik mestne skupščine Ljubljane Marjan Rožič in župan kitajskega mesta Hu Maodžou. Ob tem sta izrazila upanje, da bosta mesti krepili prijateljske odnose, izmenjali izkušnje pri graditvi mest in upravljanju ter sodelovali na področju gospodarstva, znanosti in tehnologije, kulture in umetnosti, pri informiranju, šolanju in turizmu ter športu.

PONOVA OBRAVNAVA PROTI TROBCU

LJUBLJANA Minulo je leto dni, odkar so na temeljnem sodišču v Kranju obsodili na smrt Metoda Trobca in ga spoznali za krivega smrti petih žensk. To sodbo je potrdilo tudi višje sodišče v Ljubljani 25. maja letos. Vrhovno sodišče SR Slovenije pa je ugodilo pritožbi obtoženčevih zagovornikov in razveljavilo del sodbe višjega sodišča.

Ker gre za razveljavljenje dela sodbe, kjer je govor o nasilni smrti petih žensk, za katero so Trobca obsodili na smrtno kazen, je razveljavljena tudi ta. Višjemu sodišču v Ljubljani pa ostane ta dve možnosti. Da razveljavi sodbo temeljnega sodišča v Kranju, kar bi pomenilo novo sojenje, ali da na visjem sodišču opravijo novo obravnavo za tisti del sodbe, ki jo je Vrhovno sodišče razveljavilo.

PET LET BREZ ELEKTRARN NA MAZUT?

BEOGRAD Jugoslovanska vlada se znova zavzema za zakon, ki bi začasno prepovedal financiranje gradnje novih termoelektrarn, toplarn in energetskih objektov na mazut. Zakon je v bistvu del spremljajočih dokumentov, ki naj bi jih sprejeli skupaj z resolucijo o razvoju države v prihodnjem letu. Poglavitni namen zakona je zaustaviti neugodna gibanja rasti potrošnje kurilnega olja, kar je še posebej občutiti v zadnjih 3. letih.

SODOBNO JUGOSLOVANSKO SLIKARSTVO IN TAPISERIJA V WASHINGTONU

WASHINGTON V atriju palače mednarodnega monetarnega sklada v središču Washingtona so odprli razstavo jugosl. slikarstva in tapiserije. Razstavo je odprl ambasador v ZDA B. LONČAR, v prisotnosti več kot 500 uglednih povablencev, med katerimi so bili člani kongresa, predstavniki State Departmenta in drugih federalnih ministrstev, funkcionarji svetovne Ba-

nke, direktorji muzejev in galerij. Na razstavi so predstavljena dela Janeza Bernika, Jagode Buić, Jožeta Čiuhe, Andreja Jemca, Borisa Jesiha, J.H. Jakija, Miroslava Šuteja i. dr. Na otvoritvi razstave, ki je bila odprta do 27. novembra se je zbralo veliko ljubiteljev umetnosti glavnega mesta ZDA in tudi izseljencev.

Ambasador B. LONČAR je ob otvarjanju dejal, da ta dela odražajo stanje v sodobni likovni umetnosti Jugoslavije. Razstava pomeni se en prispevek k spoznavanju in razumevanju med narodi SFRJ in ZDA, je dejal veleposlanik in dodal, da ji simbolični pomen daje tudi stoletnica navezave diplomatskih odnosov med ZDA in Srbijo.

V KRKI PLAVAJO RIBE

ŽUŽEMBERK Na Dvoru pri Žužemberku so odprli sodobno ribogojnico KRKA. Dolina reke Krke ima danes najboljše pogoje za razvoj ribogojništva v Sloveniji. Zato bi ribogojnice res v tej dolini lahko zagotovile Sloveniji načrtovano večjo ponudbo rib. Sedaj zgrajena ribogojnica predstavlja prvi del uresničitve tega programa, nova ribogojnica v Kotih pa bo lahko zagotovila nadaljnjih 700 ton sladkovodnih rib.

PRIDELKI V SLOVENIJI

LJUBLJANA Letos so v Sloveniji pridelali rekorden pridelek krompirja, na njivah so pobrali preko 548.221 ton krompirja. Pač pa je pridelek sadja, predvsem jabolk in hrušk precej bolj skromen kot lani. Dobro so obrodile slive in orehi. Grozdja so nabrali kar za 21% manj kot lani, je pa to jesen veliko bolj sladko.

SAVINJČANI BODO IZVAŽALI V

NIGERIJO

ŽALEC Kmetijski kombinat HMEZAD ki je doslej izvažal skoraj izključno hmelj, se vključuje v mednarodno menjavo tudi kot poslov-

PRETRESLJIVA KNJIGA O
SIBIRIJI

BEOGRAD Le malo je književnih del, ki bi tako vznemirila jugoslovansko bralstvo, kot je to svoj čas uspelo knjigi "7000 dni v Sibiriji"; Kapla Štajnerja, pretresljivi pripovedi o dvajsetletni robiji v sibirskih stalinističnih taboriščih. Pred kratkim pa je Štajner napisal nekakšno nadaljevanje tega dela, knjigo "Vrnitev iz Gulaga", ki jo je založnica, zagrebška Založba "Naprijed" predstavila na letošnjem beograjskem knjižnem sejmu. V tej knjigi avtor pripoveduje o svojem življenju pred pregonom v Sibirijo, pripoveduje o novih podrobnostih v usodah ljudi, pregnanih v Sibirijo, pripoveduje pa tudi o svoji vrnitvi domov, o potovanju, o iskanju družine itd.

SLOVENSKI FILM V WIESBADNU

WIESBADEN 28. oktobra se je v Wiesbadnu, z Ljubljano pobratenem zahodnonemškem mestu, končal teden slovenskega filma, v okviru katerega je bilo prikazanih 9 celovečernih in 15 kratkih filmskih del. Prireditve je trajala 7 dni, vsak dan pa so bile na sporedu po 3 predstave.

Med otroškimi filmi so prikazali filme: Sreča na vrhovi, Ne joči, Peter in Dolina miru. Večerne predstave pa so bile namenjene filmom: Splay Meduze, Idealist, Vdovstvo Karoline Žešler, Moja draga Iza, Ples v dežju in Balada o trobenti in oblaku ter izboru kratkih filmov.

Prireditve je bila izvrstno organizirana, poskrbeli so za dobro reklamo, veliki dvobarvni plakati, programske brošure itd. o čemer priča dejstvo, da so ji Wiesbadenski Tagblatt posvetili vrsto napovedi, člankov in ocen, bogato opremljenih s fotografijami prizorov iz slovenskih filmov.

ni partner. V sodelovanju z Royal Dairy Foods v Nigeriji bo gradil konzumno mlekarino z zmogljivostjo 30 tisoč litrov mleka in farmo piščancev, kasneje pa brž ko ne tudi farmo molznic.

Po sklenjeni pogodbi, ki bo veljala 10 let bo HMEZAD prispeval 40% denarja. V začetku bodo izvažali v Nigerijo mleko v prahu in enodnevne piščance, kasneje pa še drugo blago, pri čemer naj bi letna vrednost izvoza dosegla 6 milijonov dolarjev.

FARMA ZA 30 TISOČ FAZANOV

SPLIT v Muću, nedaleč od Splita, so odprli novo farmo fazanov, ki sodik splitskemu kmetijskemu kombinatu JADRO; vsako leto bodo vzredili okoli 30 tisoč fazanov. Prvih 4 tisoč fazanov so kupili v Karadjorjevu. Konec leto bodo za lovce odprli tudi novo lovišče z dvema prezimovališčema in halo za vzrejo ter uredili večje zemljišče.

KULTURNE PRIREDITVE V JUŽNI

KOROŠKI

CELOVEC Dober večer, sosed, Guten Abend, Nachbar, je bilo geslo dvojezičnih prireditev, ki so jih priredila slovenska prosvetna društva v štirih krajih južne Koroške ob avstrijskem državnem prazniku. Te kulturne prireditve v obliki deželnih jezikov s kulturnimi ustvarjalci in zbori obeh narodnosti na Koroškem naj prispevata k dejanskemu zblizanju in večjemu razumevanju problemov slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

LETOS DOBRO VINO

VIPAVA Trgatev na soncem Vipavskem je bila letos plodonosna. V kleti KK Vipava odkupili preko 800 vagonov grozdja Mrlota, barbere, rebule in drugih sort. 1350 kooperantov je neprestano dovažalo črno in belo grozdje, in prevzem je potekal dolgo v noč.

40 Drobiž iz domačega tiska

ZVEZNI izvršni svet je sprejel osnutek resolucije o politiki uresničevanja družbenega načrta SFRJ v prihodnjem letu: izvoz naj bi bil še večji, družbeni proizvod naj bi se povečal za 2,5 %, industrijska izdelava za 3,5, kmetijska proizvodnja za 4 odstotke. Cene naj bi svojo rast omejele na 15 odstotkov.

ZVEZNI izvršni svet je določil zaščitne cene nekaterih osnovnih kmetijsko-živilskih proizvodov letošnje letine (sladkorna pesa, oljna repica, sončnice, koruza).

SREČANJE predsednika predsedstva SFRJ Sergeja Kraigherja in romunskega predsednika Ceausesca se je končalo s skupno izjavo, v kateri obe strani ugotavljata, da se odnosi uspešno razvijajo na vseh področjih in so lahke zglede sodelovanja med socialističnimi državama.

OSNUTEK resolucije o politiki izvajanja družbenega plana v prihodnjem letu v Sloveniji predvideva »ničelno rast«, industrijska proizvodnja naj bi ostala na letošnji ravni, družbeni proizvod pa naj bi se povečal le za 0,2 odstotka.

V CETINJU so akademiku Josipu Vidmarju slovesno podelili Njogoševo nagrado. Vidmar je dejal, da je priznanje njegovi knjigi »Obrazi« tudi priznanje celotni slovenski kulturi.

V VRTOJBI so odprli nov mednarodni mejni prehod med Italijo in Jugoslavijo. Vrhovec in Colombo sta poudarila uspešen razvoj meddržavnih odnosov in pomen Osimskih sporazumov za stabilizacijo tega dela sveta.

KONZUMNO mleko, jogurt in kislo mleko imajo poslej namesto 3,2 odstotka tolsče le še 2,8 odstotka. Za ta ukrep smo se v Sloveniji odločili, da bi proizvedli več surovega masla in tako prihranili poldrugi milijon dolarjev za uvoz masla.

PO SPLOŠNIH ocenah je bil šestanek 22 šefov držav in vlad v Cancunu uspešen in pomembna spodbuda za odnose med Severom in Jugom. Predsednik predsedstva SFRJ Sergej Kraigher je ob vrnitvi dejal, da so se zedinili, da so pogajanja o gospodarski ureditvi nujna in da se je treba domeniti za načrte pogajanj med razvitimi in razvijajočimi se.

Profesor iz Bostona (ZDA) je dal dijakom nalogo, naj v nekaj stavkih opišejo svojega velikega rojaka Benjamina Franklina. Ena od nalog: »Franklin se je rodil v našem mestu. Potem se je usedel na vlak in se odpeljal v New York. Tam je na cesti srečal neko žensko, se ji nasmehnil, se poročil z njo in izumil elektriko.«

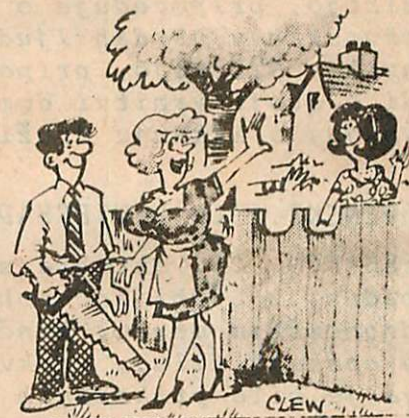
V poslopju londonskega parlamenta imajo sobo, ki so jo nazadnje uporabili leta 1880, ki pa je še zdaj pripravljena za vsak primer; gre za nekak zapor, v katerega naj bi po skupščinskem pravilniku spravili poslanca, ki bi si drznil zaliti visoki zob. Tam naj bi bil toliko časa, da bi spoznal svojo pregreho in se skesal. Minilo je že sto let, odkar so angleški poslanci tako lepo vzgojeni, da ne zmerjajo skupščine.

Mlado Nizozemko Margariet Druys so obsodili na krepko globo, ker je ukradla rešilni avto in se vozila z njim dobro uro sem ter tja po Amsterdamu. Nič se ni pritoževala, ampak je plačala kazen, ne da bi trenila z očesom. Povedala je, da je bilo nepopisno zadovoljstvo, ko je z vključeno sireno drvela skozi gosti mestni promet in so se ji morali vsi umikati, vredno tega denarja.

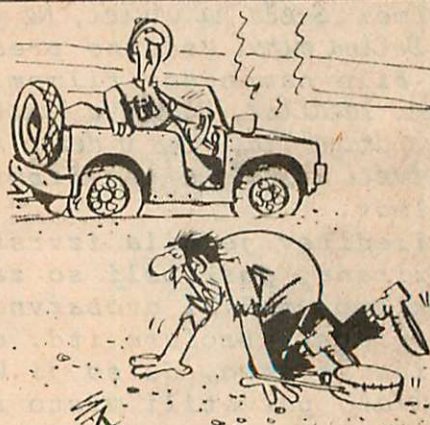
V Buenos Airesu so odprli mimično šolo, namenjeno predvsem nogometašem. V njej se naučijo, kako se morajo strokovno valjati po igrišču in se zvijati od bolečin, ko jih je »usodno poškodovale« nasprotni krilec, kako je mogoče s spakovanjem pred golom zbegati vratarja ali pa si nadeti najbolj nedolžen obraz na svetu, kadar te opazuje sodnik. Direktor šole Manuel Temprano je izjavil: »Če si priznamo ali ne, dandanes ne more noben nogometaš upati, da bo postal zvezda, če ne zna na igrišču odlično zaigrati tudi komedije.«

– Uh, kakšen mraz! Kar zobje mi šklepetajo!
– Pa jih daj ven!

»Hvala, Jože, tako je bilo res udobneje.«

Ne, hvala. Počakal bom na tistega, ki gre v mojo smer.

Slovenia with a friend.

Get together with a friend and really save on Slovenia wines. It pays to buy by the crate, carton or pallet. Get a few more friends together and have a party. Choose from a range of fine red, white or sparkling wines. Or try them all. Throw your own wine tasting at home with our special selection of two dozen wines.

Varieties include Cvceek, with its typical rose colour or our special vintage Cabernet Sauvignon, a superior quality dry red wine produced from a blend of 85% Cabernet Sauvignon and 15% Shiraz Grapes. We also introduce Altar wine, a limited release riesling made from pure fermented grape juice and free from adulterations. Slovenia has the wine for every occasion.

If you buy by the pallet now, we offer free delivery to your club, shop or home. For orders phone (08) 295 1184, or Sydney distributor (02) 59 4911.

**Free
Delivery**
on every pallet
bought.

Slovenia Special Binnings

WHITE WINES

Moselle
Chenin Blanc
Rhine Riesling
Spatlese Rhine Riesling
Riesling
White Frontignan
Altar Wine

RED WINES

Rose
Lambrusco
Cvceek
Claret

Shiraz
Hermitage
Cabernet Sauvignon
Cabernet Shiraz Special Bin

SPARKLING WINES

Haloski Biser (Pearl of Haloze: naturally fermented)
Zagorski Biser (Pearl of Zagorje: naturally fermented)
Biser of Istra (Pearl of Istra: naturally fermented)
Rosse Spumante
Rosso Spumante
Slovenia Champagne Special Reserve
Maxwell Mead (a wine made from fermented honey)
Vintage Port 1974-75 Vintage
Oloroso Sherry 1976 Vintage

SLOVENIA
WINES

Slovenia, the wine to drink with friends

The sign of
good service.

JETSPRESS

A unit of
Mavne Nickless

FLIGHT INTERNATIONAL PTY. LTD. (S.A.)
107 South Terrace, Adelaide, S.A. 5000 Tel: (08) 212 2630

"PLANICA" - folklorna skupina S.D.S.

" Oj, mladost ti moja
kam si šla,
oj, kje si..."

